

No. 38 September 1982 Year-letó 4
Price-cena \$1
Registered by Australia Post
Publication No. NBH 2862

Avstralski

SLOVENSKO DRUŠTVO — KULTURNO BOGATI

FOLKLORNA SKUPINA "PLANIKA"

*Tu so predstavljena samo naša dekleta.
Več fotografij najdete na osmi strani.*

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

S
L
O
V
E
N
E
L
E
C

PLUMBING & DRAINING SERVICES

SPECIALISING IN RENOVATIONS AND ANY PROBLEMS WITH DRAINAGE.

SEWERMATIC USED. 24 HOURS SERVICE

Govorimo slovensko. Si parla italiano.
English spoken.

LICENSED CONTRACTOR

Lic. No. A1424

STANKO KOCIJANCIC

Tel. 871 2101

9 Avonle Drive, Carlingford, N. S. W.

WE CLEAN ALL BLOCKED DRAINS

WONDERLAND TRAVEL

ZASTOPNIK JOŽE HAMPTON

94 Main Street (Cnr. Main & Campbell Sts.), BLACKTOWN, NSW 2148.

TEL. 622 7336, 622 1735

P.O. Box 27, BLACKTOWN, NSW 2148

Na razpolago smo vam za organizacijo vseh potovanj po Avstraliji, v domovino in nazaj, ter povsod drugod.

Povprašajte nas za naše poštene usluge. Potrudili se bomo, da bo vaše potovanje čimbolj poceni in udobno.

Izkoristite nizke izvensezonske cene. Na primer potovanje Sydney-Ljubljana-Sydney je najcenejše izven sezone. Prevajamo in urejamo tudi vse potrebne dokumente.

POSEBNE USLUGE ZA ČLANE S.D.S. IN ZA NJIHOVE PRIJATELJE.

ZA nadaljnje poizvedbe se obrnite na vašega rojaka

JOŽETA HAMPTONA

Tel. 622 7336, 622 1735, po urah: 6308569

Koledar prireditev

Sobota, 16. 10. Igrajo "Fantje treh dežel"

Nedelja, 17. 10. Redni letni občni zbor. Po zboru bomo prikazali kratek, a zelo lep film iz Slovenije. Člani bodo dobili brezplačen prigrizek.

Sobota, 23. 10. Igrajo "Fantje treh dežel"

Nedelja, 24. 10. Pričetek šahovskega in bilijardnega tekmovanja ob 2. uri popoldne. Vaje folklorne skupine "Planika" ob 3. uri. Po vajah bo za otroke nastopil čarodej (magician). Vstop je prost za vse, tudi za tiste, ki niso pri folklori.

Sobota, 30. 10. Igrajo "Alpski odmevi"

Nedelja, 31. 10. Nadaljevanje tekmovanj v šahu in bilijardu.

Petek, 5. 11. Mladinski disko ob 20.00 DISCO FOR YOUTH

Sobota, 6. 11. Lovska prireditev. Igrajo "Alpski odmevi".

V popoldanskih urah bodo strelska tekmovanja. Ples od 20.00 do polnoči.

Nedelja, 7. 11. Nadaljevanje tekmovanj v šahu in bilijardu.

Sobota, 13. 11. Igrajo "Fantje treh dežel"

Sobota, 20. 11. Igrajo "Oberkrainerji"

Sobota, 27. 11. Igrajo "Fantje treh dežel"

Petek, 3. 12. Mladinski disko ob 20.00

Sobota, 4. 12. MIKLAVZEVO na S.D.S. Prihod Miklavža ob 7.

zvečer. Otroci bodo dobili skromna darila od društva. Če hočejo, starši lahko posebej oddajo darila za svoje otroke odbornikom pred prihodom Miklavža. Igrajo "Alpski odmevi". Rezervacije

Če ni drugače objavljeno, je vstopnina povsod za člane \$2, za nečlane \$3.

Z UREDNIŠKE MIZE

Medtem, ko se bijejo vojne, ko se močnejši znašajo nad slabšimi in ko umirajo nedolžni ljudje in ko se v Avstraliji ministri prerekajo kdo je bolj goljufal z davki, mi avstralski Slovenci flegmatično živimo naprej.

Se še gibljemo in naše žile še niso povsem poapnele.

Slovenski šolski odbor za NSW je že imel občni zbor in se zdaj mrzlično pripravlja na letni maturantski ples, ples na katerem se vsi dobimo.

Klub Triglav si je za izbral nov odbor. Tudi pri njih vse vre v velikih pripravah na otvoritev lastnih klubskih prostorov, ki bo v sredini decembra.

Slovensko društvo Sydney je oživel s folklorno skupino, z aktivnostjo lovske sekcije, šahistov in bilijarderjev. Te dni bodo imeli tudi svoj letni občni zbor. Kandidatov za novi odbor še zdaleč ni dovolj. Tako se že ve kdo bo v odboru. Škoda, da je med člani tako malo zanimanja za društveno delo!

Slišali smo, da namerava tudi slovensko društvo Planica iz Wollongonga kupiti poslopje za svoje društvene dejavnosti. Čas je že! Želimo jim vso srečo in da bi le zmogli.

V zraku je čutiti pomlad, novo prebujenje pa tudi v nas avstralskih Slovencih. Samo kaj, ko pa to prebujenje tako počasi prihaja.

"Avstralskemu Slovencu" smo spet malo spremenili "oblekco" - dali smo mu cenejše in prav tanke platnice, ker je pač recesija začela gristi tudi našo kaso. Če vam tak ovitek ni všeč, povejte, kakšen bi bil boljši, še rajši pa primaknite kak krajcar, da bo časopis manj stal in da bo lahko še naprej izhajal.

Objavite vaše božične in novoletne čestitke v "Avstralskem Slovencu". Za \$5 boste lahko pozdravili vse vaše drage in jim zaželeli vesel božič in srečno novo leto.

Kot kaže bomo bomo spet skupaj celo leto. Upamo, da se bomo dobro razumeli in da bo to leto uspešno kot še nikoli, predvsem pri športnem in kulturnem udejstvovanju.

IZ VSEBINE

	Stran
Ivan Koželj: Predsedniško poročilo	4, 5
Ivan Koželj: Društveno življenje	6, 7
Janez Težak: Naša mladina v sliki	8
Janez Težak: Kandidati za odbor	9
A. Kristančič: Zakaj je zakon večkrat jarem	10
D. Petrič : Dom daleč od doma	11
J. Žohar : Lovska-ribiška sekcija	11
B. Čebulj : Slovenski povratniki	12, 13, 14
Sestava prebivalstva v Sloveniji	15
Pogled na leto 2000	15
V. Menart : The Language & the Courts	18
Naše kali (pesmi)	19
J. Žohar : Ljudje z Goričkega	20, 21
D. Hliš Thirion: Enakopravnost	22, 23, 24
Dr. A. Svetina: Odlomki iz koroške zgodovine	25, 26
Novice iz domovine	27
D. Petrič : Novo na knjižnem trgu	28
Kako so nas videli v Sloveniji	29
Izposojeni humor	30

"Avstralski Slovenec" izhaja mesečno. Urednik Jože Žohar. Založnik Slovensko društvo Sydney. Slik in rokopisov ne vračamo. Anonimnih pisem ne objavljamo. Rok za dostavo dopisov za tekočo številko je 15. dan v mesecu.

"Avstralski Slovenec" ("Australian Slovene") is published monthly. Editor Joze Zohar. Published by Slovene Association Sydney. Letters and photos received for publication will not be returned. Anonymous letters will not be published. The material for publication should be delivered before 15th day of the month.

Vsi dopisi - All Correspondence to: Editor, P.O. Box 93, Fairfield, N.S.W. 2165 Australia.

Predsedniško

Finančno leto je za nami; ne moremo reči, da ni bilo dobro - to boste videli iz finančne ga poročila, vendar istočasno ne moremo peti neke zahvalnice za dobro leto. Leto hitro mine, cene so vsak dan večje, vse poštaja dražje. Podražitve smo občutili tudi mi pri društvu.

To poročilo je samo groba slika dela v preteklem letu. Leto 1982 si bomo morali zapomniti; lahko bi ga celo zapisali v zgodovino S.D.S. *To je bilo leto namreč leto predsednikov.* Vsako leto se navadno predsedniška in ostale funkcije izberejo na prvi seji novega odbora. Lani je stari odbor odločil, da naj bi člani izbrali predsednika, kar pa se ni zgodilo. Izbrani odbor se je na samem občnem zboru odločil, da bo predsednika izbral takoj, ostale funkcije pa na prvi seji. Za predsednika je bil izbran g. Vinko Ovijač, ki je na prvi seji odbora predlagal ponovne volitve za predsednika češ, da je pač taka navada in da naj se potrdi, da bo vse šlo po pravilih našega zakona. Vendar, situacija se je spremenila. Člani odbora so izbrali novega predsednika g. Janeza Zafošnika. Menda je taka bila tudi želja članov kajti, g. Zafošnik je dobil na občnem zboru največ glasov. Pod vodstvom g. Zafošnika je društvo napredovalo in izboljšalo nekaj situacij s člani. Razčistile so se ravno tako stvari, ki so se prejšnje leto vlekli in se nikakor ni so mogle razčistiti. Kakšne so bile te stvari, ne bom ponavljal ker kot člani jih gotovo poznate. No, nekaj mesecev je bilo kar v redu, nakar je prišlo ponovno do spremembe. Predsednik je dal ostavko. Razlog je bil privatnega značaja: delo, ki ga g. Zafošnik opravlja, mu ne dopušča dovolj časa za društvo.

Odbor in tudi vi, dragi člani, smo dobili novega predsednika. Izbran je bil g. Henrik Juriševič, inženir, katerega smo poznali že kot dobrega starešino lovske sekcije. Z novim predsednikom smo bili zadovoljni. Obljubili smo mu, da mu bomo vsi pomagali, on pa nam je obljubil, da bo vodil naš odbor, da bo zastopal vse člane, da bo delal pravilno in pošteno v dobrobit društva. S takšno voljo in moralo smo se ponovno postavili na noge. Vse je šlo v redu, tudi lovska sekcija, ki je že tako steber Slovenskega društva, se je popravila; lovci so celo obljubili, da bodo napravili temelje novega društva. V tem času sem se jaz odpravil v domovino na moj prvi dopust. Prišlo pa je spet do težav. Predsedniško delo je delo, ki pogosto vzame več kot osem ur brig v zvezi z društvenimi zadevami in odsotnosti od doma in družine. Služba je služba; zaradi privatnega dela tudi g. Juriševiču ni bilo mogoče opravljati predsedniškega dela, kot bi ga on želel. Prosil je odbor, da bi mogoče bilo boljše sklicati občni zbor in izvoliti novega predsednika. Odbor je bil takrat mnenja, da nam novi predsednik ni potreben, ker pač predsednik Juriševič opravlja svojo dolžnost dovolj dobro in pravilno, zato so ga odborniki prosili, da ostane še nadalje naš vodja.

Med tem časom sem jaz že bil doma v Sloveniji, kamor sem že po nekaj tednih dobil obvestilo, da se je situacija v odboru spremenila in da je predsednik dal ostavko. Razlog je bil privatnega značaja. Odbor se je zahvalil g. Juriševiču in na njegovo mesto postavil takratnega podpredsednika g. Slavka Prinčiča. Tako je Slovensko društvo dobilo že četrtega predsednika v istem letu.

V začetku junija sem se vrnil s svojega dopusta v Sloveniji. Takoj po mojem prihodu je g. Prinčič sklical sestanek in dal ostavko kot predsednik. Razlog je spet bil privatnega značaja; g. Prinčič se je s svojo družino namreč odpravil na večmesečni dopust v Slovenijo (kjer se še zdaj nahaja). Odbor je bil tako primoran, da si spet izbira predsednika. Jaz sem predlagal, naj bi bil na predsedniškem mestu do občnega zbora podpredsednik Štefan Zadravec. G. Zadravec je bil proti temu, češ da društvo potrebuje predsednika. Tako je odbor ponovno volil in za predsednika izvolil g. Maksa Robarja, ki pa te funkcije ni sprejel, češ da nima dovolj izkušenj. Predloženo je bilo, naj bi jaz prevzel predsedniško mesto. Čeprav z malo zadržanostjo, predsedniško mesto sem sprejel in obljubil, da bom tudi jaz vodil odbor po pravi poti in da bom delal v dobrobit društva in vsega članstva.

Kakor vidite, dragi člani, tole poročilo bi moralo pisati pet predsednikov. Vsem štirim pred menoj se moram zahvaliti, ker so z najboljšo voljo poizkusili in dali vse od sebe za dobrobit našega društva. Hvala vam!

Čeprav v taki težki situaciji - stalnim menjavanjem predsednikov, je odbor vseeno dobro delal. Menjali pa so se tudi odborniki: eni so šli ven, drugi so prišli v odbor. Veliko naših članov ni bilo veselo, da so se situacije v odboru tako hitro menjale, da so se menjali odborniki. Odbor je bil primoran, da sprejme medse člane, ki imajo voljo, da delajo in pomagajo pri društvu. Veliko članov je bilo proti temu, vendar naš pravilnik (členk 37, točka (e), stran 17) opolnomoča odbor, da napolni prazna mesta v odboru.

Odbor je skozi celo leto delal na tem, da čim prej dobimo poročilo o situaciji našega doma in selitve. Zadeva je v rokah advokata. Zadnje poročilo od državnih organov je bilo, da bodo pripravili potrebne dokumente, za prepis in prenos zemlje in izplačila. To poročilo smo imeli v rokah pred kakšnim mesecem in pol. Od takrat nismo čuli še nobene druge novice, zaprosili pa smo, da nam čim prej javijo kakšna je situacija, da vam lahko javimo na občnem zboru.

V letošnjem letu je bila aktivna naša balinarska sekcija. Dobili so nekaj pokalov, nekaj pa so jih seveda tudi izgubili, ali, fantje, le pogum in tako naprej, pa tudi na vaše balinarke ne pozabite, saj so tudi one bile aktivne.

Aktivna je bila tudi naša mladina, vendar samo pri disku, ali, začetek je tu. V bodoče moramo gledati, da bi mladino združili in čim bolj vključili med nas, ker na mladih stoji naša bodočnost.

Pohvaliti moram naše kuharice, ki so pridno pomagale. Težave so bile, ker jih je bilo premalo, vendar, z našo kuhinjo je bil vedno problem in bo menda tudi ostal, ali, naše kuharice se teh problemov niso preveč ustrašile. Vsako jed so skrbno pripravile, da bi goste na zabavah čim boljše postregle.

Najbolj pa moram pohvaliti našo lovsko sekcijo, ki se je skozi leto trudila in uspešno pripravljala svoje zabave. Lovci so redno odhajali tudi na lov, napravili so strelišče in to po zakonu avstralske policije. V tekmovanjih z drugimi društvi so dobili tudi nekaj pokalov. Ponovno moram poudariti, da so lovci steber društva, brez katerega ne bi bilo lahko.

Letošnje leto je bilo pomembno tudi, ker smo poslali našega zastopnika na izseljenski piknik v Škofjo Loko. Zastopala nas je Tamara Rogelja z bratoma Andrejem in Lukom, pod vodstvom njihovih staršev. Predstavili so nas v Cankarjevem domu, na piknikih in na televiziji.

S ponosom lahko tudi rečemo, da nam je uspelo obnoviti našo folklorno skupino Planiko, čeprav so nam mnogi rekli, da ne bomo uspeli. Zahvaliti se moram vsem staršem, ki so imeli zaupanje v mene in v moj odbor in so pripeljali svoje mlade, tako da smo uspeli s *skupnimi močmi*. Če bo mogoče, bomo to našo skupino dvignili visoko. Organizirali bomo še mladinski pevski zbor in mladinsko igralsko skupino. Dalo bi pa se napraviti še veliko, če bomo vsi za to. Malo manj moramo kritizirati in več delati. Za delo bi morali poprijeti vsi. Pozabiti bi morali stari način življenja; časi se menjajo, tako se moramo tudi mi. V društvo ne mešajmo privatnih zadev, temveč se ukvarjajmo samo z društvenimi. Bodimo si prijatelji, pozabimo na stare prepire, začnimo znova in se držimo reda. Poizkusimo dati sebi in celemu slovenskemu narodu malo dobre volje. Ljubiti je težko, biti ljubljjen še težje, toda, poizkusimo, saj smo Slovenci. Na to bodimo ponosni. Kako moremo zahtevati od naše mladine, da se nauči slovensko in da ljubi slovenske navade, ko jih pa mi sami zanemarjamo in pozabljamo.

Ko boste izbirali letošnji odbor, izbirajte tako, da boste izbrali takšnega, za katerega ste gotovi, da ga boste podpirali celo leto. Ni dobro, da ga izberete, potem pa samo kritizirate, potrebno je pomagati. Pomoč bo prišla prav vsakemu odborniku. Zavedati se moramo, da ni zadosti, da samo plačamo članarino, društvo moramo podpirati tudi moralno. Na koncu bi se rad zahvalil vsem, ki ste prihajali na naše prireditve ali nam karkoli pomagali. Poizkusite to še drugo leto. V skupni moči bomo našli uspeh. Naše geslo naj bi bilo: "Vsi za enega, eden za vse". Slovenci smo in Slovenci č' mo ostati, tako nam je dejala domovina, mati.

Vaš predsednik IVAN KOŽELJ

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

Prijatelji pristne narave, ki zaman sredi vrveža in hrupnega direndaja iščete urico od-diha, se morate podati na hribček v Horsley Park, kjer lahko najdete za svoje oko in uho nekoliko zaželjenega slovenskega veselja, in čistega zraka. Tam, na hribčku, lahko ob dobri glasbi zaplešete slovenske valčke in polke in mirno posedite pri mizi, občudo-joč večerno lepoto Sydneya in okolice. Vaše oko se bo spočilo ob pogledu na to svet-lobno lepoto, ki jo lahko vidite samo z našega slovenskega hribčka. Dajmo si roko na srce, priznajmo, da nas po tem gledanju spomini vlečejo nazaj v domovino, kjer smo ne-koč s tamkajšnjih hribov opazovali domače lepote.

Spomini nas ne bodo zapustili, zato nam bo vedno pri srcu lepo, ko se bomo spominjali svoje lepe domovine. Tam je sedaj, kakor tudi tukaj, oktober. Že v davnih stoletjih je dobil ta mesec ime "vinski mesec". No, mi tukaj ga ne moremo tako imenova-ti, ker tukaj so brajde šele začele cveteti, vendar, lepo je, ko se spomnimo, kako dobro je naše slovensko vino, kako lepo ga je bilo prešati in še lepše piti. To naj bi bili samo spomini; tukaj ima vino in vse ostalo svoj okus, ki je za nekatere tudi drugačen kot doma. Torej, če želite obujati takšne, ali podobne spomine, ne pozabite, da se lahko vsega tega spomnite takrat, ko ste na hribčku v Horsley Parku.

Sedaj pa se spomnimo, kaj vse se je pripetilo od prejšnjega pisanja do zdaj. Kakor sem že omenil v prejšnji številki našega časopisa, je na očetovskem dnevu spet plesala naša folklorna skupina. Dvorana je bila polna, kot ob vsakem takšnem prazniku. Seveda smo imeli problem, kako in kam bi vse prijatelje in člane spravili in posedli v dvorano, saj nas je bilo okoli 350, kar že presega naš prostor. Kako lepo bi bilo, če bi naša dvorana bila vsako soboto tako napolnjena!

Nastop naše mladine je bil čudovit; marsikom se je zarosilo oko, ko je videl 32 mladincev in mladink, oblečenih v narodne noše. Ko so prišli v dvorano, so se mirno vsedli na svoje določene prostore in spored se je pričel.

Naša najmlajša pevka ANA MARIJA KODRIČ nam je zapela pesem "Imam konji-ča bistrega". Njen nežni glas, ki je zadonel po dvorani, je opozoril vse, da so ji prisluh-nili. Upajmo, da bo še velikokrat zapela svojemu očku in mami, pa tudi nam.

Po tej točki sta ROBERT in PETER P. ČOVNIK zaigrala na harmoniko in ki-taro pesem "Wooden heart".

MILENA GODEC je recitirala "Oče sinku v spominsko knjigo". Milena rada re-citira; upajmo, da bo s takšnim veseljem igrala tudi pri igri. Po njeni izgovorjavi se po-zna, da doma govorijo slovensko. Le tako, Milena, ponosna bodi, da si Slovenka. Še ne veš kako lepo je, ko prideš v domovino in se z ljudmi pogovarjaš slovensko, pa te vprašajo, kako pa to, ali še niste pozabili?

V naslednji točki smo spet slišali harmoniko in kitaro; naši pridni slovenski dekleti SONJA in TANJA KOLAR sta zaigrali "Moj očka ima konjička dva". Zelo lepo se je čulo. Tudi Tanja in Sonja zelo radi nastopate.

TONI GODEC je recitiral "Ded modruje". Videlo se je, da je Milenin brat, ker se ni dal, da bi bila sestra boljša. Tudi on se bo kmalu pokazal v igri, ki jo mladina že pripravlja.

Na vrsto je prišla skupina "PLANIKA". Posneta glasba je zaigrala, mladeniči in mladenke so se zavrtili v krogu. Nikoli še ni bilo tako napeto. Starši so zadrževali dih, ker so se bali, da mladina ne bo imela korajže, saj je večina od njih prvič takole nastopila. Mladi niso razočarali niti staršev, niti nas; nastopili so korajžno in dobili še večjo voljo za nadaljnje nastopanje. (Sedaj se pripravljajo za velik nastop na multikul-turnem plesnem festivalu, ki bo koncem novembra v Canberri).

Naslednjo soboto po očetovskem dnevu je bilo v naših društvenih prostorih bolj tiho, ker so ljudje imeli težave z nabavo petrola zaradi dolge stavke tistih rafine-rijskih delavcev, ki že tako imajo prevelike plače, sedaj bodo pa imeli še večje. Mogoče bi bilo dobro, če bi enkrat avtomobilisti začeli s stavko, potem bi bile črpalke vedno založene s petrolom; ampak to se ne bo tako hitro zgodilo, da bi se avtomobilisti enkrat zbudili.

Za soboto 18. septembra smo imeli najavljen "Havajski večer". Zaradi pomanjkanja bencina smo morali plesalke odpovedati, ker niso imele prevoza. Še dobro, da smo jih lahko odpovedali kajti, tudi obisk ni bil velik. Žal so tudi mnogi naši člani ostali brez bencina. Obdržali smo pa trebušno plesalko, ki je večer prijetno poživila.

V soboto 25. septembra je bila še vedno kriza z bencinom, zaradi česar je bil naš ples spet slabše obiskan, tako da so bili stroški zadnje mesece veliki, kajti, glasbo je treba plačati. Če glasbe ne bi imeli, bi bila pa spet kritika.

Naša mladina je imela redne vaje v folklori. Za šolo je še malo prijavljenih, začeti pa moramo čim prej. Blizu je tudi organizacija mladinske dramske sekcije; upajmo, da bo tudi ta uspela, kot je uspela folklor. Dragi starši, ne pozabite, da na naši mladini stoji naša slovenska bodočnost v Avstraliji. Pripeljite svoje otroke v društvene prostore. Nagovorite jih doma, da se vpišejo v sekcijo katero želijo. Mi kot odbor bomo njihove želje poskušali izpolniti. Radi bi, da bi z našo folkloro lahko šli gostovat tudi k drugim društvom. Torej, tisti, ki berete naš časopis, če želite, da naša folklorna skupina nastopi pri vas, javite nam, da se dogovorimo in tako naši mladini pokažemo, da se ne učijo zastonj.

V petek 1. oktobra smo spet imeli disko večer za našo mladino, ki rada prihaja na te večere. Organizirati bo pa treba še marsikaj, da bo disko No. 1, zato, dragi mladinci, priskočite na pomoč, dajte svoja mišljenja in pripombe.

17. oktobra je redni letni občni zbor. Takrat bomo spet izvolili novi odbor, spet bo prišlo do sprememb. Mogoče bodo spet nekaj časa problemi, kajti, vzame čas, da se novi odbor vpelje in nauči, kako in kaj je pri našem društvu potrebno. Zato, dragi člani, priskočite še vi na pomoč novemu odboru, z delom ali s pripombami. Odbor je zato, da vas zastopa. Morate pa prihajati tudi pogosteje na naše prireditve, kajti brez ljudi je zabava slaba. Naši glasbeniki imajo dober trening in so tudi plačani, če pa bi mi vsi prišli na ples, bi pa morali dobro igrati in se preznojiti, da bi si denar zaslužili.

Upajmo, da bo šlo novemu odboru vse dobro in v redu. Na tem mestu bi jim želel veliko uspeha in dobro letino.

Sedaj, ko je že oktober in brajde cvetijo, naj zacveti tudi sreča, dobra volja in prijateljstvo med Slovenci v Avstraliji in v domovini.

Lepe pozdrave in več prihodnjič!

Lovska in ribiška družina S.-D.-S.

vabi vse rojake na

LOVSKO ZABAVO

V SOBOTO 6.11.82 ZVEČER

NA VOLJO BO DOMAČA IN LOVSKA HRANA
PO ZMERNIH CENAH. KOT VEDNO, BO TUDI
ZDAJ POSKRBLJENO ZA ŽEJO IN VESELJE OB
POSKOČNI GLASBI ALPSKIH ODMEVOV.

VSTOPNINA: ČLANI \$2, NEČLANI \$3, OTROCI
DO 18 LET IN UPOKOJENCI PROSTO.

REZERVACIJE SPREJEMAJO ODBORNIKI.

ROBERT in PETER PEČOVNIK igrata
"Wooden heart, pesem, ki jima "leži".

Mali se včasih zgledujejo po večjih,
obojim pa je ples v veliko veselje.

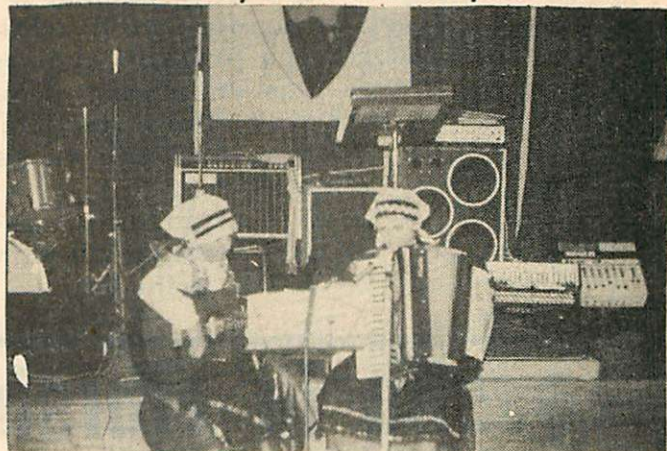
Človek si mora tudi malo oddahniti
in pokramljati s svojim kolegom.

TANJA in SONJA KOLAR igrata na
harmoniki "Moj očka ima konjička dva..."

MILENA GODEC recitira
v čisti slovenščini.

TONI GODEC se je odrezal
z recitacijo "Ded modruje"

ANA MARIJA KODRIČ -
najmlajša zvezdica poje.

Kandidati za odbor

Slovensko društvo Sydney bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo, 17. oktobra ob treh popoldne.

Za odbor je do določenega roka kandidiralo samo sedem članov, kar pomeni, da bodo vsi avtomatično sprejeti in da ne bo volitev. Člani namreč volijo odbornike samo kadar je več kot dvanajst kandidatov. Preostalih pet praznih mest v odboru bo treba na zboru dopolniti z nominacijami članov, sicer bo novi odbor z delom preobremenjen in ne bo mogel voditi društva tako kot bi ga lahko.

Letošnji kandidati so:

FARKAŠ JOŽE, dolgoleten društveni član in član lovske sekcije. Jože uspešno vodi podjetje za betonska in izkopna dela. V prostem času rad igra golf, pri katerem je dobil že vrsto pokalov. Društvu, predvsem lovske sekciji je že veliko pomagal z delom in denarno. Njegova želja je, da bi društvo v redu napredovalo.

GOMINŠEK ALOJZ je prav tako dolgoleten član društva in tudi naše lovske sekcije. Lojze je pred leti že bil v odboru, sicer pa, odbornikom je vedno rad priskočil na pomoč. Rad igra harmoniko in z njo pogosto razveseljuje tudi druge člane.

KOŽELJ IVAN je bil odbornik že pred leti. Po nekajletnem vmesnem počitku je pred dvema letoma ponovno pristopil odboru. Bil je odbornik, blagajnik, podpredsednik in zdaj predsednik. Trenutno pomaga uspešno voditi folklorno skupino Planika. Prizadeva si, da bi pritegnil ljudi za igro. Upa, da bo novi odbor bolj stabilen, kar bo omogočilo boljšo organiziranost in več kulturnih dejavnosti.

MRAMOR FRANC ima tudi že nekaj izkušenj z odborom in društvenim delom. Član društva je že vrsto let. Ena od njegovih želja je, da bi več delali z našo mladino, z otroci. Zavzema se za to, da bi otroke peljali na lov, na taborjenje, na družinske piknike. Pravi, da se je pripravil sam potruditi da bo to doseženo.

RABER DRAGO je letos ponovno kandidiral, ker smatra, da je še veliko stvari, ki se dajo pri društvu boljše urediti. Recimo, lovska sekcija premalo sodeluje z drugimi društvi. Drago je podstarešina Lovske in ribiške družine. Zavzel se bo za to, da bo lovska sekcija postala še močnejša, da bodo njene dejavnosti razširjene tudi na športna tekmovalja s podobnimi sekcijami drugih društev. Pridobili bomo več ljudi in izboljšali lovske prireditve, pravi. Odbor bi po njegovem mišljenju moral dati malo več vzpodbude balinarski sekciji in tudi sestaviti pevske zbor.

ROJ STANKO ima že skoraj desetletne izkušnje v odborniškem delu. Rad igra bilijard in šah. V odboru bi organiziral šahovska in bilijardna tekmovalja. Stanko malo govori, zato pa več naredi, kar vedo vsi, ki ga poznajo in so že delali v odboru z njim.

ŽOHAR JOŽE bo v odboru že četrto leto. Drugo leto je že tajnik in urednik društvenega časopisa Avstralski Slovenec. Prizadeva si, da bi društvo obdržalo tiste kulturne dobrine, ki jih že ima in da bi si pridobilo še druge. Poleg obilice društvenega administrativnega dela še skrbi za društveni časopis s tako vnmemo, da ga v celoti sam sestavi in razpošlje. Vse to mu zavzame skoraj ves prosti čas. Upa, da bo vsaj v novem odboru dobil kakšnega sodelavca, da bi delo, ki ga opravlja, lahko opravljal še boljše.

Tako smo vam z nekaj skromnimi besedami predstavili ljudi, ki so prevzeli nase odgovornost, da bodo vodili Slovensko društvo do naslednjega rednega letnega zbora, ki bo ob tem času drugo leto.

Kdo bo predsednik, podpredsednik, blagajnik in tajnik, bomo pa zvedeli šele na občnem zboru.

Upamo, da bo odbor ostal složen in da ne bo ponovnih odstopanj, kot je to bilo prej.

Pred odborom je dolga in strma pot, ki jo bo mogoče prehoditi samo v slogi in medsebojnem razumevanju in pomoči.

Zakaj je zakon večkrat jarem

PIŠE: AZRA KRISTANČIČ

Dolgo sta hodila skupaj. Vsak teden sta komaj čakala tiste dni, ko sta se lahko posvetila drug drugemu. Toliko vprašanj je bilo, toliko želja in misli, ki sta jih hotela povedati drug drugemu. Zanimala sta se drug za drugega. Ne, ni bilo površno zanimanje za to, kako sta preživela tisti čas, ko nista bila skupaj. Ne, to so bili pogovori, v katerih sta posredovala svoja čustva, občutke, stališča, mnenja in doživljanja vsega, kar je sestavljalo njuno osebno in skupno življenje.

Da, takrat je bilo res lepo. Čutila sta takšno vzajemno povezanost, resnično tisto, ki je značilna za iskren odnos dveh. Uspelo jima je ustvariti takšno kvaliteto odnosa, ki jima je omogočala, da sta skupnost dveh posameznikov znala žiti v eno.

In danes? Pet let potem ko sta se poročila?

»Nimava si več kaj reči! Vse skupaj je bilo zgrešeno. Nič skupnega več nimava. V bistvu sva vseh teh pet let živela vsak svoje življenje. Živela sva drug ob drugem. On je hotel, da je vse po njegovem. Trdi, da ni bilo nič po njegovem. Našel je svoje veselje v tem, da se pogosto sestaja s prijatelji, tudi takrat, ko bi lahko bila skupaj. Ona se je zatekala h prijateljem, staršem, saj se je čutila osamljeno. Časa in uric za pogovore ni bilo. In če se je našel kakšen čas, potem so to bili prepripi, ugotavljanje, da gresta drug drugemu na živce, očitki, kritike. Obojestransko nezadovoljstvo se je stopnjevalo in se strnilo v skupno ugotovitev: že od poroke naprej je bilo skupno življenje nekakšno životarjenje. Življenje v dvoje je usihalo, dokler ni zamrlo!«

Zakaj skupnosti moškega in ženske z odločitvijo, da si bosta delila vsakdan pod isto streho, spravijo v pepel vse tiste radosti, pristne in iskrene intimne odnose? Vzrokov je verjetno veliko, po navadi pa zelo hitro najdemo odgovor: od njiju je odvisno, karkšno skupnost si bosta ustvarila.

Kvalitete vzajemnega odnosa nam ne zagotavlja število skupno preživelih let, ampak usmerjenost vsakega posameznika v to, da oblikuje skupnost, ki bo ustrezala obema. To je takšna skupnost, o kateri lahko rečemo, da je odprta, saj dvema omogoča da svobodno izražata svoji osebnosti. To je skupnost, v kateri je možen nadaljnji razvoj osebnosti, in ustvarjanje zdravega vzajemnega odnosa. Zdrav vzajemni odnos pa obema omogoča, da razvijeta prikrita ali izražena nagnjenja in interese, v katerih se spodbujata v po-

kljicni rasti in razvoju. V odprti skupnosti pomagata drug drugemu in se vzajemno spodbujata v majhnih in velikih rečeh, ki jih je polno naše vsakdanje življenje.

Idealna skupnost moškega in ženske. Skeptik bi dejal: »Takšne skupnosti nile«

So takšne skupnosti, katerim pravimo, da so odprte, ker omogočajo vzajemno osebno rast in razvoj vsakega posameznika. Žal pa so redke. Kajti bolj pogoste so tiste skupnosti, v katerih vzajemni odnos dveh omejuje svobodno izražanje posameznikove osebnosti, zavira rast osebnosti obeh in je v nasprotju z razvojem zdravih skupnih odnosov. To so tiste skupnosti, o katerih lahko rečemo, da so zaprte, utesnjene, v katerih dva ignorirata želje drug drugega, ne razumeta drug drugega. V takšnih skupnostih si znižujeta samospoštovanje, posmehujeta se drug drugemu in omejujeta ali celo onemogočata drug drugemu, da bi bila osebnosti, takšni kot sta.

V zaprti skupnosti dveh pogosteje slišimo: »Ne prenesem tistega tvojega prijatelja! Saj ti ne pomenim toliko kot tvoj konjiček!« Ali pa: »Če boš šel tja, potem ničar ne pridil prosit, da bi drugič šla tja midva!« V takšni skupnosti navadno drug drugega omejujeta z določenimi pogoji. S tem pa — razumljivo — omejujeta rast in razvoj osebnosti moškega ali ženske, moža ali žene. Rastoča in živa skupnost moškega in ženske pa pomeni, da za skupno življe-

nje ni pomembna le usmeritev k samemu sebi, ampak h kvaliteti vzajemnih odnosov. Kvalitetni odnos med dvema pa vsebuje poleg ljubezni tudi vzajemno spodbujanje, zaupanje, sprejemanje sprememb, pridobivanje izkušenj. Drug drugemu omogočata odkrito izražanje čustev, pričakovanj, želja. Soodčiti se z različnimi, sprejeti in odpraviti spore, podpirati razvoj samozavesti drug pri drugem to so osnovne značilnosti za oblikovanje kvalitetnega intimnega odnosa.

In vendar, ko tako premišljujemo, karkšna skupnost naj bi bila, da bi omogočila osebno rast in razvoj posameznika ter zagotovila zdrave vzajemne odnose, ne moremo mimo vprašanja in dvoma: Ali je to res vse odvisno samo od tistih dveh oseb, ki sestavljata to skupnost? Ali sta le onadva odgovorna za usihanje skupnega življenja?

Kaj pa mi vsi, ki obdajamo tako ali drugače vse te mlade, ki se odločajo za skupno življenje? In naše na pol zares, na pol za šalo izrečene trditve: Zakon je jarem! Poročil si se! Potem si zapečatil svoje življenje! — Takšne in podobne pripombe povzročajo med drugim tudi miselnost, da si z začetkom skupnega življenja ni treba prizadevati za posameznikovo in skupno rast. Če se tem trditvam okoli pridrži še drugo spoznanje, da nam nihče ne omogoča razgovora, ki bi pripomogel k razjasnitvi, kaj je in kaj ni kvalitetna skupnost, potem ni nič čudnega, da pustimo že na začetku skupnega življenja, da odnos dveh počasi umira.

- Prosim ene dolge spodnje hlače.
- Kako dolge naj bodo?
- Od oktobra do aprila.

*

- Vem, dobro vem, vzdihuje žena, samo zato si me vzela, ker sem imela denar.
- Kje neki, ljubica. Vzel sem te zato, ker jaž nisem imel denarja.

*

- Kako naj bi vedel, da se žena utaplja? se je branil na sodišču vdovec. Saj je ravno tako kričala kot doma.

Lovec Jaka se nepričakovano vrne domov in najde ženo v sosedovem naročju. Ves divji sname dvocevko z rame in jo nameri na zapeljivca. Tedaj pa žena zavreči:

- Za božjo voljo, Jaka, ne ubijaj očeta svojih otrok!

VELIKO POSPRAVLJANJE

- Marička, ali si kaj videla, kje je moj copat?
- Je rekel, da gre v gostilno po cigarete...

DOM daleč od DOMA
 Danica Petrič **RONALD McDONALD**
HOUSE

Kaj je Ronald McDonald House?

To je dom-daleč od doma, kjer lahko živijo starši iz cele države Novi Južni Wales, katerih otroci se nahajajo v otroški bolnici z resnimi obolenji, kot so levkemija in rak.

ZAKAJ JE HIŠA POTREBNA?

Kdaj so starši otroku bolj potrebni kot v trenutku bolezni? Mnogo otrok pride celo po tisoč milj daleč na zdravljenje. Za starše bi bila nastanitev v Sydneyu tudi v najcenejšem hotelu zelo draga. V hiši Ronald McDonald pa so brezplačno, kjer si lahko sami kuhajo, perejo, počivajo, ter se srečujejo s starši otrok, ki so enako prizadeti. Lahko se pogovorijo in si izmenjajo nasvete.

KDO JE S TEM DOMOM ZAČEL?

V letu 1975 so zdravniki v otroški bolnišnici v Camperdown-u ugotovili, da se otroci hitreje in lažje zdravijo, če je pri njih mati ali oba starša.

Idejo o hiši, ki naj bi bila dom za starše bolnih otrok, daleč od doma, je sprožil dr. Douglas Cohen in zanjo se je takoj navdušil McDonald.

KJE JE TA HIŠA?

Nahaja se na Pyrmont Bridge Rd., na vogalu Ross St., Camperdown. V hiši je prostora za sedem družin in jo vodijo zdravniki na dobrovoljni bazi.

Hiša je bila svečano odprta pred enim letom, septembra 1981. V njej je preživelo najkritičnejše trenutke, v strahu za svoje otroke, 93 družin.

Ko peljete svoje otroke na kosilo k McDonald-u, kamor tako radi gredo, bodo v ceno vašega kosila vračunali tudi dvajset centov za omenjeno hišo, ki je DOM za mnoge, daleč od doma.

LOVSKA-RIBIŠKA SEKCIJA

Kot vsako prvo nedeljo v mesecu, tako so naši lovci imeli svoj redni sestanek tudi prvo nedeljo v oktobru.

Navzoči so bili skoraj vsi finančni člani Lovske in ribiške sekcije. Sejo je vodil starešina Henrik Juriševič.

Sprejeli so predlog, da bodo organizirali lovsko prireditev v soboto 6. oktobra. To bi naj bila njihova zadnja prireditev v letošnjem letu.

Na prireditev nameravajo poklicati tudi Lovsko-strelsko društvo iz Springwooda. Skupaj naj bi se pomerili v streljanju z zračnimi puškami. To bi bilo tudi prvič, da sekcija povabi neko sorodno sekcijo, ki pa je povsem avstralska. Mogoče bi lahko rekli, da je to nemara znak, da se naše društvo oziroma lovška sekcija končno le počuti del multikulture avstralske družbe.

Na seji je bilo ponovno obravnavano vprašanje, zakaj niso lovci šli v Melbourne. Nekdo se je izgovarjal na pomanjkanje petrolea in da ni bilo mogoče dobiti pravočasno avtobusa. Nekomu spet ni bilo prav nekaj v zvezi z načinom ustanavljanja Lovske zveze. Večini je bilo žal, da niso šli v Melbourne na meddruštveno tekmovanje, kot je bilo sklenjeno in obljubljeno na eni od sej. Nekateri so smatrali, da bi bili morali iti in da bi se lahko v Melbournu pogovorili o stvareh in razčistili probleme.

Predloženo je bilo tudi, da bi sekcija spet imela svoj odbor.

Po seji, kot je to že navada, so lovci imeli skupno večerjo, ki so si jo sami pripravili, v glavnem na svoje stroške. Večerja je bila bogata in dobra. V imenu vseh lovcev se moramo tukaj zahvaliti družinam, ki so hrano pripravile.

Pozno po večerji, ko jih je jugoslovanski rum in pelinkovec ogrel, so lovci stopili skupaj in zapeli, eno, dve pet, deset narodnih. Potem so pod vodstvom pevovodje Ivana Koželja še zapeli skoraj vse pesmi iz dveh pesmaric, med njimi tudi Hej, brigade! Vaja je potekala v bratskem vzdušju in se tudi dobro iztekla. V kratkem pričakujemo, da bo naš lovski moški pevski zbor nastopil tudi javno.

Drago Raber, ki mu je ta večer bilo predano vodstvo sekcije želi in upa, da bo šlo vse v redu tudi v bodoče, za kar se bo v veliki meri tudi sam potrudil, je izjavil.

STE SE ŽE NAROČILI NA KAKŠEN ČASOPIS ALI REVIJO IZ SLOVENIJE? V SLOVENIJI IZHAJA OKROG 40 ČASOPISOV IN REVIJ. TUDI ZA VAŠ OKUS BI SE KAJ NAŠLO !!! NAROČIMO VAM LAHKO TUDI LEPE KNJIGE!

SLOVENSKI POVRATNIKI IZ AVSTRALIJE (nadaljevanje s prejšnje strani)

delavcih, je v tem obdobju emigriralo osem informatorjev z osnovnošolsko in štirje s srednjo izobrazbo.

Ekonomski vzrok za izselitev duhovnika in inženirja iz Ljubljane sta se od vzrokov ostalih povratnikov razlikovala v tem, da je njiju že čakalo zagotovljeno delovno mesto v Sydneyu.

"Duhovniki iz slovenske cerkve v Merrylandsu so povezani s slovenskimi frančiškani. Ker so leta 1975 nujno potrebovali duhovnika, sem se prijavil na razpis in štiri leta živel med Slovenci v Sydneyu." (19)

"V času nastanka neuvrščeni državi je obstajala mednarodna organizacija za tehnično pomoč deželam v razvoju. Kot član tega združenja sem v letu 1968 dobil ponudbo avstralske vlade, da se lahko kot inženir zaposlim v gradnji "Snowy Mountains" projekta. V upanju, da bom obljubljeni delovni mesto dobil, sem se z družino izselil v Avstralijo." (20)

Poroka:

Zaradi poroke so emigrirale tri povratnice:

Leta 1962 je trgovka iz Ajdovščine skupaj z bodočim možem najprej odšla v Italijo, od tam pa v Avstralijo. Njeni starši so nasprotovali poroki in se je zato izselila.

Računovodkinja iz Ljubljane se je izselila "zaradi fanta, s katerim sem se kasneje poročila. Ker ni dobil zaposlitve doma, je odšel v Avstrijo. Po šestih mesecih sem prišla za njim. Iz Salzburga sva nadaljevala pot v Avstralijo."

Zgolj slučajno je postala izseljenka takrat dvajset-letna Kranjčanka. Leta 1965 je v času obiska svoje sestre v Melbournu spoznala bodočega moža, se z njim poročila in ostala v Avstraliji še enajst let.

Avantura:

Zaradi avanture je emigriral 23-letni neporočen orodjar iz Kranja. (21)

3. POTEK POTOVANJA V AVSTRALIJO

Glede na to, kdo je plačal potovanje do Avstralije, so informatorji potovali na tri načine: z mednarodno organizacijo za begunce IRO, privatno (pot so si plačali sami), duhovniku pa so plačali pot slovenski frančiškani.

A) POTOVANJE Z IRO

Kar devetnajst povratnikov je potovalo z mednarodno organizacijo za begunce IRO. Večina jih je ilegalno prestopila mejo. Največ jih je odšlo najprej v Avstrijo in šele tam so se odločili, kam bodo emigrirali. Odhajali so sami, s prijateljem ali z družino.

Starejši povratnik, eden prvih Slovencev, ki so potovali z IRO, se potovanja spominja takole:

"Leta 1949 sem, zaradi brezposelnosti, ilegalno odšel v Avstrijo. Vedel sem, da bom moral pot nadaljevati, ker se je avstrijska vlada otepala brezposelnih. Preko posebne agencije za begunce sem zvedel za IRO, ki je plačala bivanje beguncev v posebnih kampih do njihovega odhoda in vse stroške potovanja z ladjo ter bivanje v "hostlih" (22) v Avstraliji. V zameno si moral podpisati pogodbo, da boš dve leti opravljal delo, ki bo v skladu s potrebami avstralskega gospodarstva.

S prijateljem sva si ogledala posebno brošuro o Avstraliji, namenjeno emigrantom (23) in se v Celovcu prijavila za "lager". (24)

Po temeljitem zdravniškem pregledu me je IRO potrdila za sposobnega. S tem sem uradno dobil status begunca.

(Dalje v prihodnji številki)

Sestava prebivalstva v Republiki Sloveniji

Po drugi svetovni vojni je bilo v Sloveniji že pet popisov prebivalstva. Prvič je bil popis leta 1948, a obsegel je le tedanjo Slovenijo, brez Kopra in drugih obalnih slovenskih krajev, ki so tedaj formalno pripadali Svobodnemu tržaškemu ozemlju, in sicer cona "B", ki je bila pod jugoslovansko vojaško upravo. Naslednji popisi so bili v letih 1953, 1961, 1971 in 1981.

Primerjave podatkov o številu stalno bivaajočih Slovencev nam pokaže, da je odstotek padal od 97,1% (1948) na 96,5% (1953), na 95,6% (1961), na 94,0% (1971) in padel leta 1981 na 90,5%. Po teh popisih je bilo v Republiki Sloveniji leta 1953 1.466.425 prebivalcev, leta 1961 1.591.523, leta 1971 1.272.127, lani pa 1.891.864. Podroben sestav prebivalstva prikazuje naslednja razpredelnica:

Narod, narodnost	1953	1961	1971	1981
Slovenci	1.415.448	1.522.248	1.624.029	1.712.445
Hrvati	17.978	31.429	42.657	55.625
Srbi	11.225	18.609	20.521	42.182
Jugoslovani	—	2.784	6.744	26.263
Muslimani	1.617	465	3.231	13.425
Madžari	11.019	10.498	9.785	9.496
„deželani“	—	—	2.705	4.018
Makedonci	640	1.009	1.613	3.288
Črnogorci	1.356	1.384	1.978	3.217
neopredeljeni	—	—	3.073	2.975
Italijani	854	3.072	3.001	2.187
Albanci	169	282	1.281	1.985
Romi (cigani)	1.663	158	977	1.435
Čehi	807	584	445	433
Nemci	1.617	732	422	380
Poljaki	275	222	194	204
Rusi	593	295	302	194
Ukrajinci	—	—	143	192
Avstrijci	289	254	278	180
Slovaki	60	71	85	144
Bolgari	49	180	139	05
Romuni	41	48	43	94
Turki	68	135	53	87
Rusini	46	384	66	54
Grki	24	50	24	18
Vlahi	9	6	5	17
Židje	15	21	72	9
druge narodnosti	352	449	307	577
nečitljivi, nejasni odgovori	211	1.154	2.964	10.635

Podatki o popisih kažejo, da se niža v Sloveniji delež Slovencev, Madžarov, Italijanov, Romov, Čehov, Poljakov, Rusov, Nemcev in Avstrijcev, več pa se delež Hrvatov, Srbov, Muslimanov, Albancev, Makedoncev in Bolgarov. To dejstvo je seveda tudi v zvezi z razvito stjo industrije v Sloveniji, ki rabi cenejšo delovno silo z juga države.

Zanimiva pa bi bila tudi sociološka študija in preiskava za ugotovitev raz-

logov zakaj so se v zadnjem popisu ljudje v precej večjem številu izjavili za Jugoslovane, zakaj so nekateri zapisali nečitljive ali nejasne odgovore in kakšno „zavest“ imajo tisti, ki se izdajajo za Zamorce, Hotentote ali Marsovece..., katere so jih statistiki uvrstili v skupino nejasnih odgovorov.

VPIŠITE ŠE VI VAŠEGA OTROKA V FOLKLORO!
NAGOVORITE GA, DA OBISKUJE SLOVENSKI
POUK! ŽAL NE BO OTROKU, NE VAM! SKUPAJ
OHRANJAJMO SLOVENSKO DEDIŠČINO!

IZ UVODNE RAZPRAVE VLADIMIRA MUŠIČA NA SKUPNEM ZASEDANJU VSEH TREH ZBOROV MESTNE SKUPŠČINE

Pogled na leto 2000

Vladimir Mušič, predsednik mestnega komiteja za urbanizem: »Razvoj, ki je pred nami, predstavljamo le s skupnimi kazalci, ki odmerjajo Ljubljani na koncu našega stoletja 400.000 prebivalcev in okrog 230.000 delovnih mest. Ljubljana bo v primerjavi s sedanjimi 6.500 hektarji zazidanih površin ob koncu stoletja zasedla od 8 do 10 tisoč hektarjev površin. Take so zakonitosti razvoja ob predpostavki, da bomo svoj prostor urejali smotno in v dogovoru s sosednjimi in drugimi občinami v regiji preusmerili velik delež nove rasti tudi izven območja ljubljanskih občin.

V tako razvojno politiko nas bodo vselej silile naravne omejitve ljubljanskega prostora in okolja ter zavest o potrebi enakomernega regionalnega razvoja in o izenačevanju razlik, ki sedaj še obstajajo. Lega, značaj in vloga našega mesta terjajo preusmeritev iz rasti, ki se meri s kvantiteto, v razvoj, ki se meri s kakovostjo.

Naše mesto bo ob tako odmerjeni in tako naravnanji rasti moralno spremeniti zgradbo svojega gospodarstva, ki že ima in naj bi še razvilo svoje izvozne sposobnosti, pospešilo svojo produktivnost in se v vse večji meri naslanjalo na domačo znanstveno raziskovalno in razvojno misel.

V desetletjih, ki sta pred nami, bodo tudi k nam, še v večji meri kot doslej, segle zahteve moderne tehnologije na vseh področjih. Naša samoupravna in socialistično usmerjena družba bo morala ta izziv ne le preletiti v višjo, humanistično kulturo dela in bivanja, temveč mu po svojih močeh tudi prispevati. Sebično in kratkovidno hlastanje za porabniškimi dobrinami se bo moralo umakniti ustvarjalnosti, ki poraja nove vrednote in osmišlja človekovo življenje. Tudi prostor mesta naj odrazi te vrednote.

V kakovostnem in trajnem razvoju, ki mora nadomestiti slepo rast, vidimo tudi edino možnost za učinkovitejše izboljšanje življenja okolja in za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki jo moramo ob na novo ustvarjenih vrednotah predati rodovom, ki nam bodo sledili.

DNEVNIK 1. aprila 1982

The places you can store a Pacific 14 are numerous.

And perhaps the only thing more amazing than what the Pacific 14 will fit into, is what will fit into the Pacific 14. All the clothes in this photograph, for instance.

While there's room for all these clothes on the inside, there's also room for something else.

A dryer on top.

The gentle tumble washing action gives your clothes a longer life better economics and superior wash results, while using less water, an important feature in areas where the water is precious.

With the Pacific 14, you get all the features you'd expect and more.

For instance, the wash bowl is large and made of stainless steel.

There's an automatic dispenser to ensure even distribution and economic use of detergents and conditioners.

There are 14 wash programmes to suit all washable fabrics.

But with the Pacific 14 you get something else.

Suspamat. A special shock absorbing system that greatly reduces noise and vibration.

Already there are over 3 million Pacific tumble action washers in use around the world.

Due to their years of proven reliability Pacific have extended their warranty to 2 years.

That's double that of other washing machines.

The Pacific 14, now available at selected retail outlets.

Or contact Gorenje Pacific, 8 West Street, North Sydney, N.S.W. 2060.
PH: 929 5277

Fits your lifestyle

pacific
by gorenje

A PAPER DELIVERED AT THE SEMINAR ON THE NATIONAL LANGUAGE
POLICY

Vladimir Menart

Interpreting during an interview at the police station is certainly no better, but likely much worse.

Unfortunately, *Gaio v. The Queen* is still in the books and generations of lawyers will use it as a bible for the proposition that an interpreter is just a conduit pipe, a mechanical contraption.

If a tape recorder or video machine is not used to show what was really said at the interview, the decision in *Gaio v. The Queen* makes a mockery of the principle that all the onus of proof in a criminal trial rests on the crown, as it is nigh impossible to challenge the competency of the interpreter or that he did translate correctly by cross-examination alone.

It is often maintained that only legislative interventions can cure the various deficiencies in the law. I do not adhere to that view. A new Act of Parliament is like a new and untested medicine. No one knows what the side effects are going to be. The law is what the courts say it is and when an Act comes under the scrutiny in court it may be twisted beyond recognition. The Federal Criminal Investigation Bill provides for many good things but it gives to the police the right to decide who needs an interpreter.

Also, seven Parliaments have to pass the required legislation whilst a decision of the High Court operates throughout Australia. I am also of the opinion that the law is there and it is only necessary that the highest judicial authority in the land spells it out.

It is far better that the organizations and institutions which would like to clarify the law financially support appeals in suitable cases. The points of law are then argued in the intellectual atmosphere of the court and are not left to the vagaries of political pressures on the members of Parliament, although sometimes such pressures may be thought desirable.

The lack of knowledge of other languages by members of the legal profession cannot be cured overnight. The next best thing is that they

are informed of the problems and the remedies. Law courses should include such subjects and there should also be post graduate courses dealing with these matters. It is surprising that things affecting directly or indirectly more than a quarter of the Australian population have not attracted the attention of academic lawyers. I said more than a quarter because the problems do not only arise when one or both parties have difficulty with English but also when just a witness is in the same predicament.

As far as interpreters are concerned I would like to say that N.A.A.T.I. is slowly getting tests on the way and is approving courses in tertiary institutions. N.A.A.T.I. tests are, of course, set up as minimum requirements and are, notwithstanding the vocal protestations of a substantial part of the practising interpreters, only an extension of the grandfather's clause intended to assist the existing interpreters and will sooner or later taper out.

For court work I believe that a minimum requirement should be a N.A.A.T.I. Level 3 test in both interpreting and translating and the latter in both directions. Interpreters often have to translate in court documents dealing inter alia in property settlements. If the Federal Criminal Investigation Bill ever becomes law they will also have to translate written statements in either direction.

N.A.A.T.I. is trying to raise the standards of interpreters and translators to the professional level. It is said that the essential characteristic of a profession is its autonomy. In my opinion, the professional autonomy implies that members of the profession do something to raise the professional standards. We have yet to see text books and essays on the subject of interpreting in court or otherwise written by interpreters or translators themselves.

Danica Petrič

LJUBLJANSKA

Rodoljuba z dežele
pač vara,
"očara"
ta "klíma" ljubljanska!
"Predjamska".
V jutrih meglenih
"vremenih"
se mu zazdi;
"Oh, dež bo, sonca ni!"
Ko pa jutro sivin
v dan preide jasnin,
še malo,
o zalo!
Iz megle ljubljanske prilije;
sonce v pozdrav mu prisije!

Danica Petrič

LJUBIM TE

Ko mlado jutro se poraja
zvezdic milijon ugaša in temine mro,
že v duši sladka misel vstaja;
LJUBIM TE!

Že sonce žarke v poldan lije,
delo se menja do polnosti dne,
iz trudnih prsi se vzdih izvije;
LJUBIM TE!

Ko mrak razgrinja krila svoja
in blagodejna noč k počitku vabi me,
v večerni soj mi peva duša moja;
LJUBIM TE!

Danica Petrič

JESENSKA MELODIJA

V mojem srcu je mir
kot neskončna snežna planjava
in tiha skoraj otožna radost,
kot bleda sončna bleščava.

Zdaj, ko so želje -
utrujene ptice zaspale,
so upi otopeli kakor kali,
ki v mrzli sapi niso pognale.

Jože Žohar

PREJ ME NISI POZNALA

Prej me nisi nikoli poznala,
ker kot mrak sem bil daleč pred teboj;
v iskanju si mi roko podala -
zdaj si želim, da bi z menoj
za vedno srečna ostala.

Za vse kar se žalega zgodilo
je tvojemu srcu nekdanj,
ljubezen, zvestoba bo plačilo;
mir bo med travami sedaj.

Kar je ran kdaj v srcu peklo,
dolge motilo je noči,
kar je solz po licih steklo,
vse kar je delalo skrbi -
prešlo bo v sreči novih dni.

Jože Žohar

NA ŽALAH

Videla nisi, da poteptana
mi na grobu zadnja roža vene;
Tesno objeta in nasmejana
stopila sta z drugim preko mene.

V naseljih so že luči gorele,
zavesa je legla nad kotlino
kjer ptice prav nič več niso pele -
niti vama za na pot v tujino.

Hotel sem vstati in te prositi
da v odejo toplo me ogrneš,
da v zemlji preneha me mraziti -
in da se potem spet k njemu vrneš.

Pa samo v steno lesene krste
sem v bolečini se preobrnil
in stisnil svoje koščene prste
vedoč, da on te ne bo več vrnil.

O, ko vsaj ti srečna bi ostala!
Zdaj nimava si več kaj odvzeti,
pa čuj me: Rad bi ti rekel hvala,
ker si znala dati mi trpeti.

Ljubljana, 1967

Bilo je že precej pozno, ko je končno le zmanjkalo bučnih semen. Kup zelenih jeter na mizi je bil kar precejšen. Peglar je zadovoljno pogledal ženo in zatem hčerko in dejal: "S tistim kar smo že prejšnje večere zluščili, nam bo le dalo nekaj olja."

"Boljše bo vsekakor kot lani," je pridala Peglarjeva. Vstala je in iz peči vzela krompir v oblicah ter ga postavila na mizo. Medtem, ko sta Anuška in oče lupila še tople krompirčke, je v ponvici pogrela ocvirke. Po kuhinji se je razširil prijeten vonj. Peglar je iz kleti prinesel ročko rdečega vina. Ko je taka stvar končana, človek lahko malo popije in si nazdravi za opravljeno delo. Vino se h krompirju in ocvirkom kar prileže, je bolj sebi kot drugim zamrmral Peglar.

Anuška se je kmalu odpravila v posteljo in se zakopala pod tople perjanice. Vrag si ga vedi, si je mislila, tu ležim stisnjena, zunaj pa gre noč naprej svojo pot. In, morda spet tiho sneži, a mi smo komaj včeraj odmetali naše poti. Stisnila je oči, da so se ji prikazale čudne luči in rumeno-zelene-rdeče figure. Veke so bile nekam preveč utrujene. Začela je padati. Ne, saj ni mogoče, da tudi jaz padam, se je branila in se hotel nečesa oprijeti, toda njeni udi so ostali negibni. Prikazali so se lepi mladeniči, jo ujeleli za bele roke in jo dvignili. Ni bilo več padanja in tudi teme ne. Med prižganimi snežinkami se je lovila z mladeniči. Ni več čutila mraza, ne strahu, ne osamljenosti.

Peglar si je še enkrat napolnil kozarec. Žena je sedela na zabojju z drvami, obrnjena s hrptom proti njemu. V peči je prasketalo poleno, majhen plamen je skozi luknje poigravajoč se osvetljeval njen obraz. Snela je ruto in si razpustila kite. Tako je počenjala vsak večer.

"O čem razmišljaš?" ga je tiho vprašala, brez da bi se obrnila.

"Mnogo je stvari, o katerih je vredno razmišljati. Skrbi me, da na tem kosu zemlje ne moremo nikamor priti. Bolj si želim in bolj se trudim, da bi prišli kam naprej, manj nam uspe."

"Preživeli bomo, saj smo tudi do zdaj."

"Da *preživeli* bomo to naše življenje, kar nam ga še preostaja, ne da bi sploh vedeli kaj je življenje."

"Mogoče bi ti rad preveč naenkrat."

"Ne, da hočem preveč naenkrat, dosti bi mi bil malo po malo. Ampak, vidiš, leta in leta že tako životarimo in si ne moremo dokupiti niti kosa zemlje niti več živine. In sedaj so nas začeli še strašiti s temi oderuški davki. Ja, kako jim naj pa dam, če pa niti zase nimam dovolj?"

Peglarjeva je razumela moža, saj sta bila v istem žaklju, ni pa vedela kaj naj bi mu odgovorila. Nagnila je glavo na levo, da so ji lasje padli čez levo rame na prsa. Tako si jih je lažje razčesala.

"Veš, stara, vedno bolj me obseda misel, da bi pobegnil čez mejo, v Avstrijo." Zdrznila se je, roke so ji padle na krilo. Šele zdaj se je obrnila.

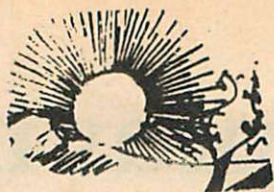
"Pa ne, da se ti je zmešalo? Kaj bom pa jaz počela sama z Anuško in Vanušem? To ti hodi po glavi zdaj, ko je meja tako zastražena."

"Resno mislim, in bolj o tem mislim, bolj se mi zdi, da bom to nekega dne storil. Šel bi za nekaj let. Medtem bi vidve z Anuško že kako, saj nimamo veliko za opraviti na polju; pomagali bi vama pa tudi drugi. Pošiljal bi vama denar s katerim bi dokupile nekaj njiv, kakšen travnik in malo gozda, in konja ali pa dva. Me poslušaj?"

Ni odgovorila. Njeni lasje so še vedno razpuščeni ležali na levi strani prsi. Bila je prizadeta ob tistem kar je govoril. Nenadoma so se ji zarosile oči in solze so polzele po njenih še vedno lepih licih.

"Ostal bi tam nekaj let, nakar bi se vrnil. Vem, da ti je težko, kot je tudi meni, če pomislim, da bi te moral pustiti za dalj časa, ampak poglej: vsa najina preteklost je v resnici bila težka. Kaj sploh imava od tega, da se prebijava od zime do zime s to eno kravo in z drugim, kar še zdaleč ne zadostuje?"

"Ti ni dovolj, da živiš? Res smo jedli slabo, lačni pa ni smo nikoli bili. Vedno je na naših njivah zraslo dovolj, kar pa ni, smo si prislužili z dnino. Ti bi nas pustil same?"

"Nobenemu ne bi bilo lahko, meni še najmanj. Malo bi morali potrpeti, to je vse. Sicer pa, ne jemlji me preveč resno, če hočeš, če ti bo tako lažje. Ampak vedi, če bom nekega dne res izginil, da sem odšel na pot z mislijo na vas vse in za vas vse. Kolikor boste trpeli vi, tolikor bom tudi jaz, če do tega pride."

"Ko že tako govoriš, zakaj pa ne bi še nas vzela s seboj? Zakaj ne bi vse to, to večno revščino, kot ji ti praviš, pustili tu in si skupaj našli novo življenje drugje?"

"Ne iščem jaz novega življenja, iščem le novih, četudi daljših poti, da bi se k temu življenju enkrat povrnil tako, da bi bil zadovoljen z njim. Nič mi ni dražjega od teh naših hribov in dolin, od vseh teh dobrih ljudi, od te naše hiše, pa naj je še tako uboga. Prosim te, razumi me, da je tu, kjer hočem živeti, ampak zadovoljno živeti."

Spraznil je kozarec in zatem privil petrolejko na stropu, da je komaj še gorela. Prisedel se je k ženi na zaboj. Skoraj v temi, je zdaj plamen iz peči na njenih obrazih prišel še bolj do izraza.

Nekaj časa sta tako v poltemi tiho sedela. Povrnili ji je lase na ramena in jo stisnil k sebi. Na njegovih prsih se je zjokala. Postalo mu je težko. Bilo mu je žal, da je sploh kaj govoril o tem. Ranil jo je z besedo o tistem, kar je po tistem že dolgo nameraval. Zakaj je sploh kaj rekel?

Začel jo je božati po laseh. "Vse bo še dobro," ji je šepnil, "pridi, greva spat."

Bilo je lepo nedeljsko dopoldne, vendar precej mrzlo. Anuška ta dan ni nameravala iti v cerkev. Pravzaprav, na nji je bila vrsta, da ostane doma in pripravi kosilo. Zato, se je vstala bolj zgodaj in zakurila v peči, še predno sta se oče in mati dvignila. Nedelja je praznik in takrat je skoraj vedno meso na mizi. Tudi Anuška je pri stavila lonca s kislim zeljem, oče pa so iz shrambe prinesli lep kos šunke.

Vanuš, ki je komaj čakal, da gre kam ven, je od nestrpnosti dedu počistil gozderice. Peglarjeva si je oblekla temno obleko z rožnatimi vzorci in s črnim zakmašnim predpasnikom. Bila je nekako dobre volje. V cerkev greš, če že zaradi drugega ne, zato, da tam srečaš druge ljudi in se z njimi pogovoriš, izmenjaš novice, ki so se med tednom zgodile.

Tudi Peglar si je nadel najboljše kar je imel. Njega cerkev tako ni preveč zanimala. Kot toliko drugih moških, je tudi on skoraj vedno ostal zunaj in se med mašo pogovarjal z moškimi. Žena, ti kar moli tudi za mene, je navadno dejal ženi, ki pa se je jezila, da gre tako poredko z njo pred oltar. Kaj neki si misli naš duhovnik o nas? jo je skrbelo.

Peglarjevi so bili Luterani in do njihove cerkve na Gornjih Slavečih je bilo daleč, skoraj uro hoda. Hoditi po snegu ni bilo lahko, zato sta se Peglarjeva odpravila bolj zgodaj. Že med potjo sta srečala druge ljudi, ki so šli v isto smer z istim namenom.

Cerkvica je stala na majhni vzpetini. Pozimi je tam okrog izgledalo bolj žalostno, če ne bi bilo Farkašove gostilne poleg. Po končani maši, ko so se ljudje vsuli iz cerkve, je Farkaš imel že odprto. In pri njemu je bilo kuhanega vina in hrenovk koliko je kdo hotel. Sicer pa, nedelja, sploh pa zimska nedelja, je bila zanj skoraj edini dan v tednu, ko se je splačalo imeti odprto. Duhovnik se ni nikoli pritoževal čez gostilno. Predobro se je zavedal, če ne bi bilo gostilne tam, bi lahko tudi on svojo cerkev zaprl. Tako sta se gostilna in cerkev nekako dopolnjevala: eden drugemu sta pomagala. No, da, sicer je pa navadno tudi župnik prišel po maši v gostilno, potem ko se je preoblekel. Pozimi mu je dobro delo, če je lahko zvrnil šilce kačje slin ali pa kozarček belega kuhanega. Bolj kot to, pa so ga zanimali ljudje, njihove brige, njihovo življenje. Bil je zelo šolan človek, med preprostimi ljudmi pa je znal biti tudi sam preprost. Ljudje so ga imeli radi. Za njih ni bil samo pridigar, ampak človek, ki mu lahko vse zaupaš, ki vsako stvar razume in najde tolažbo če je potrebno. Bil pa je za njih tudi nekakšen uradnik, kadar je bilo treba napisati kakšno prošnjo na oblasti. Pa, to ni bilo zastoj. Za kakšno pletenko vina, za jajca, za šunko, ni nikoli nikomur ničesar odbil.

(Dalje prihodnjič)

Enakopravnost

Marjana je bila ena tistih žensk, ki se niso borile za popolno enakopravnost z moškim spolom. Seveda, strinjala se je, da morajo vsi ljudje imeti enake pravice kar se tiče vzgoje, šolanja, poklica, plače, politike in podobno, a spoznala je, da so moški ta boj za enakopravnost hitro pričeli izkoriščati.

Ko jo je kolega Peter povabil v kino, na primer, je preživela grozen večer. Tako se je razburila, da bi ga najraje pretepla! V službi ji je bil rekel:

"Serbus punca, si zvečer fraj? Bi šla v kino."

Torej, razložiti moram, da je Marjana prikupno dekle šestindvajsetih let, da lepo zasluži in živi s svojim nezakonskim sinom. Fant, ki ga ji je "podaril", je bil namreč tudi za boj za enakopravnost, in je predlagal, da ona skrbi za sina materialno, on pa bo nudil ljubezen in razumevanje, dvakrat na teden, ko ga bo obiskal!

"Prosta sem, sprejemem tvoje povabilo Peter", mu je hvaležna odgovorila. Sinčka bo popazila sosedu, zelo rada pazi otroke, si je dejala Marjana.

"Ali prideš po mene ali se dobima pred kinom?"

"No ja, ker se peljem mimo tvoje hiše, se bom ustavil, bodi pred vrati ob sedmih, prav?"

Bila je pred vrati in ga čakala. Pridirkal je, s petnajstminutno zamudo. Malo je počakala, da vidi, če ji bo odprl vrata, kje pa, on si je mirno prižigal cigareto. Nasmehnila se je in se vsedla, ter zaprla vrata. Ji bo morda ponudil cigareto? Kje pa, že je odpeljal, in razlagal, kako avto ni hotel vžgati, in zdaj sta pozna.

Pred kinom je čakala vrsta ljudi na vstopnice, tudi on se je postavil v vrsto, Marjana je stala na njegovi levi. Pogledala je na ceno, napisano nad okencem, potem je opazovala ljudi, Peter ni bil zgovoren. Nenadoma je opazila, da ima v roki pripravljen denar za eno vstopnico, zbadlo jo je pri srcu. Konec koncev, če nekdo nekoga kam povabi, pač plača, tako je vsaj ona mislila. In, kje je kavalir, ki ji odpre vrata na avtu, ki ji plača karto za kino? Ne, kavalirjev ni več, zdaj imamo napačno enakopravnost, je še vedno z nasmeškom premišljevala, in ko sta bila pred okencem, sta kupila vsak svojo karto. Opazila je navihani nasmešek na Petrovih lepih ustnicah, le zabavaj se, si je mislila.

Film je bil grozen, sama vojna, sama kri, kar slabo ji je bilo. Peter je seveda užival, kot da je tudi on nekje med vojaki, se je premikal na stolu in sploh pozabil, da ima kolegico ob sebi. Uboga Marjana je večkrat zaprla oči, tako grozen je bil pogled na vso to kri, in obljubila si je, da drugič vpraša, kakšen film je na sporedu. Če sploh pride do "drugič"!

Ob desetih sta stopila iz dvorane in deževalo je.

"Jaz sem bila zjutraj pri frizerju, ali hočeš pripeljati avto pred vrata, da se preveč ne zmocim?" ga je vljudno prosila.

"Pejt no, ne afnaj se, saj lasje se hitro posušijo, pridi, stekla bova", in jo je povlekel za roko.

Mokra in premražena je izstopila pred svojim stanovanjem.

Ko jo je vprašal, če ga povabi na kavico, se je opravičila, da je utrujena in se mora posušiti.

"Pa kdaj drugič, adijo", in že se je odpeljal.

Naslednji dan je v pritličju čakala na dvigalo. Tam so bile tudi Meta, Cvetka in Jana, in pa stari gospod Krpač. Ko je dvigalo prispelo, in so se vrata odprla, je gospod Krpač vljudno pokimal proti ženskam, češ, vstopite.

"Pa kaj je to, saj smo enakopravni, poleg tega, starost ima prednost", je rekla Jana in pomignila proti možakarju. A že je bila Marjana v dvigalu, ljubko se je nasmehnila starčku in mu rekla:

"Hvala, zelo ste ljubezniv. Nekateri ne poznajo razlike med vljudnostjo in enakopravnostjo, ne zamerite jim".

Dekleta bi jo najraje požrle z očmi, tako so bile užaljene.

"Ko bi se vsaj ženske zedinile, v tem, kaj hočejo od nas", je rekel gospod, potem ko se je dvigalo počasi pomikalo. "Težko je, za nas moške. Ene hočejo plačati za sebe, druge so užaljene, če jim to predlagamo. Ene želijo biti ženske, nežne, želijo, da jim prinesemo rože, jim pomagamo obleči plašč, jim odpremo vrata, druge se razburijo in neumno ponavljajo: lahko sama, hvala! Veste, jaz sem kar vesel, da sem star, kajti drugače res ne bi vedel, kako se vesti z ženskami danes!"

Ko je računala v svoji pisarni, so ji misli še večkrat ušle na besede starega Krpača. Ona je že vedela, kaj je hotela od moškega, in če tega ne bo našla, bo raje ostala sama. "Ženska sem in ženska hočem ostati, hočem biti romantična, hočem biti, oh, le kaj sanjarim!", in je nadaljevala z računanjem.

Čez nekaj dni jo je Peter spet ogovoril na hodniku in ji predlagal, da skupaj večerjata.

"Veš kaj, jaz nimam veliko denarja ta mesec, in težko najdem varučko, če hočeš, pridi na dom, boš spoznal sina Bojana". Peter je povabilo sprejel.

Prišel je, praznih rok, in pol ure zamude je imel, a seveda se ni opravičil. Takoj sta se z Bojanom razumela in Bojan ga je odpeljal v svojo sobo in mu pokazal električni vlak. Ko ju je poklicala k mizi, sta bila oba otroško razpoložena. Preživeli so lep večer, Peter je pripovedoval o svojem dopustu v Italiji, in pa o starsih, ki so mu umrli pred tremi leti v prometni nesreči. Zdaj je živel sam. Predlagal je, da ga v nedeljo oba obiščeta, ker je okrog hiše vrt, in se bo Bojan lahko igral.

In res, Marjana in Bojan sta prispela v nedeljo, ob enajstih. Bojan mu je prinesel čokolado, ki jo je kupil s svojim denarjem, Marjana je prinesla šopek rož in steklenico vina. Peter ju je začudeno gledal.

"Ja kaj pa je to?"

"Na, čokolada je za tebe, ker se boš igral nogomet z mano", je razložil mali Bojan, Marjana pa je dodala:

"Veš, jaz sem bila pač tako vzgojena. Rada dam, in rada sprejemem, in če že vsi pravijo, da smo enakopravni, zakaj ti ne morem prinesiti rož?"

"Ampak, jaz ti nisem nič prinesel zadnjič!"

"Ne, morda pač nisi želel. A če boš kdaj želel, vedi, da bom zelo vesela".

Preživeli so lepo nedeljo. Peter je bil pripravil okusne, čeprav preproste stvari in Marjana ga je večkrat pohvalila. Po strani jo je nekajkrat pogledal, in ni vedel, ali se norčuje iz njega ali ne. A njene oči so bile iskrene, njen nasmeh nežen, poln odobravanja, in postalo mu je toplo pri srcu. "Mogoče, mogoče pa ta le ni taka tigrica, kot sta bili zadnji dve, s katerimi sem hodil", si je mislil.

Tedni so minevali. V službi sta se večkrat srečala, včasih pokadila kak cigaret pri jutranji malici (zdaj ji ga je on ponudil, če pa mu jih je zmanjkalo, sta kadila njene). Še večkrat sta šla v kino, in neke sobote ji je malo nervozno rekel:

"Če dovoliš, danes plačam jaz". Ko bi le vedela, kako ga je bilo strah njenega odgovora. Tisti Danicin stavek "za koga me pa imaš, jaz sama plačam!", mu je še vedno zvenel v ušesih, čeprav je bil izrečen pred letom dni.

"Oh, hvala, hvala Peter, zelo si dober", mu je srečna odgovorila. Ko je videl njene vesele oči, je sam sebe na tiho ozmerjal. "Bedak, zakaj nisem prej pomislil, ona je drugačna. Jutri ji pošljem rože na dom, ne, še boljše, presenetim jo!"

In res, v nedeljo zvečer, ko je odprla vrata, ker je nekdo vstrajno pritiskal na zvonec, ga je našla tam, spet premočenega od dežja, kako je žalostno držal moker šopek nageljčkov. Prvič ga je objela in ga poljubila, in on je izpustil rože na tla in jo tesno privil k sebi.

"Jaz sem tudi prinesel mamici rože, je njen rojstni dan, veš", mu je rekel mali fantič, ko je končno vstopil. Marjana mu je že vzela premočeno jakno in mu dala brisačo, da si posuši lase.

"Kaj, tvoj rojstni dan, ja potem moramo pa proslavljat. Si spekla torto?"

"Seveda, in na njej je sedemindvajset svečk. Oba mi bosta pomagala, ko bom pihnila", se je veselo zasmejala.

"Ne, najprej moramo po steklenico najboljšega vina, hitro, vsi v avto, dokler ne najdemo odprte trgovine ali gostilne. In so se oblekli, veselo razpoloženi, in odhiteli. Pri vratih pa ju je Peter ustavil in se pozorno obrnil proti Marjani:

"Tukaj počakata, pripeljem avto pred vrata, tako prikupno pričesko imaš danes, da si je res ne smeš pokvariti!"

Marjana ga je še enkrat objela in on je stekel po dežju proti parkiranemu avtu.

"Mami, ta Peter pa bi bil zabaven očka, kaj misliš?" je radovedno vprašal mali Bojan.

"Mhm, in prav dober mož tudi, sem prepričana. A seveda še ne veva, če bi to njega veselilo."

"Jaz ga bom kar vprašal, če si ti ne upaš".

Veselo se je zasmejala. "Oh, ti moj mali, take stvari se ne sprašujejo, bo že sam povedal, če bo hotel". In vsedla sta se v avto, ki je veselo odpeljal po praznih deževnih ulicah.

★★★

ČLANI, STE POZABILI SVOJ DOLG? TO KAR IMAMO, JE BILO ZGRAJENO Z ŽULJI IN DOLARJI MNOGIH ROJAKOV. GOTOVO STE TUDI VI MED TEMI. VENDAR PA, DRUŠTVO ŠE VEDNO DOLGUJE BANKI PRECEJŠNJO VSOTO, KI JO JE TREBA OBROČNO VRAČATI. VSAK DOLAR, KI GA POTROŠITE NA DRUŠTVU GRE ZA DOLG ALI PA ZA TO, DA USTVARI DRUGI DOLAR ZA NAŠE DRUŠTVO, ZA NAŠO SKUPNOST. ZATO, OBISKUJTE ZABAVE!!!

Iz leta 1754 je ohranjen seznam vseh faranov župnije Pliberk z navedbo bivališča, imena in priimka, spola, poklica in starosti posameznih oseb. V tem seznamu je najzanimivejša ugotovitev, da so imena oseb ženskega spola, tudi imena žena pliberških meščanov, vpisana skoraj brez izjeme v slovenski izgovorjavi, kakor npr. Minka, Mojca, Meta, Alenka in Lenka, Špela i. p. Iz tega sklepamo, da so se meščani, tudi tisti, ki so bili po poreklu Nemci, ženili s Slovenkami in da je bila slovenščina poleg nemščine občevalni jezik pliberškega prebivalstva.⁹

Iz tega seznama je tudi razvidno, da je bilo prebivalstvo razdeljeno v tri starostne razrede, v prvem so bili otroci od 1. do 7. leta, v drugem mladina od 7. do 12. leta, ki je zmožna hoditi k verouku, v tretjem ostalo prebivalstvo. V mestu Pliberku, to je v mejah mestnega pomerija, je v letu 1754 stanovalo 711 oseb, in to 104 iz prvega razreda, 91 otrok iz drugega razreda in 516 odraslih oseb tretjega razreda. Od teh 516 prebivalcev je bilo okoli 90 meščanov, ki so imeli tele poklice: 1 ranocelnik (padar), 1 belilec platna (Weissgärber), 1 medicar, 5 usnjarskih mojstrov, 2 mizarska mojstra, 5 zidarskih mojstrov, 12 gostilničarjev, od katerih so nekateri označeni le za prodajalce piva in so verjetno sami varili kameni ol, 9 krojaških mojstrov, 5 mesarskih mojstrov, dva ključavničarska mojstra, 9 tkalskih mojstrov, trije mestni muzikantje, 2 lovca, 5 mestnih tesarskih mojstrov, 2 sodarja in tesarja, 1 sedlarski mojster, trije barvarski mojstri, 1 varilec piva, 1 jermenarski mojster, 1 trgovec z belo posodo (Weissgeschirrhändler), 1 podkovski mojster, štirje pasarski mojstri, 2 klobučarska mojstra, 1 glažutar in 1 krznar. Zanimiva je po tem seznamu ugotovitev, da ni bilo v mestu nobene trgovine z živili. Meščani so se poleg obrtne dejavnosti ukvarjali tudi s poljedelstvom in živinorejo in je potreba po taki trgovini odpadla.

V pliberški župni cerkvi in pri podružnicah so poučevali slovensko mladino v slovenskem jeziku. To izhaja iz poročil pliberškega vikarja Franca Leopolda pl. Schlangenberga, po rodu brez dvoma Nemca, o gibanju prebivalstva v letih 1761 in 1763 na škofijski ordinariat v Ljubljani.¹⁰ V farni cerkvi je prihajalo ob nedeljah in praznikih k nemškemu verouku do 70 otrok, k slovenskemu pa do 100; v Mežici in pri Šent Danijelu pa k slovenskemu verouku do 100 otrok. Prvič poroča vikar takole: "... et etiam traditur doctrina christiana ad ecclesiam parochialem, in qua divina peraguntur Schlavonico idiomate, pariter certis diebus dominicis et festivis per annum, ad quam parvuli Schlavonici comparent ad summum centum... ", to se pravi, da se poučuje v župni cerkvi, v kateri se služba božja opravlja v slovenskem jeziku, ob vsakoletno enako določenih nedeljah in praznikih, verouk, h kateremu prihaja do največ sto otrok. Drugič pa poroča vikar takole: "... uti etiam traditur doctrina christiana ad ecclesiam parochialem, in qua divina peraguntur Schlavonico idiomate, pariter omnis diebus festivis et dominicis maxime feria tertia paschalis et in festo S. Michaelis, ad quam magni et parvi comparent ad summum 600; examinantur et remunerantur in Schlavonico idiomate... ", to se pravi, da se razen ob določenih nedeljah in praznikih, ko se opravlja služba božja v slovenskem jeziku, poučuje verouk tudi na tretji velikonočni praznik in na praznik sv. Mihaela, ko prihaja k župni cerkvi do 600 odraslih in otrok; izprašujejo in nagrajujejo se v slovenskem jeziku.

Tudi petje je bilo tako pri župni cerkvi kakor pri podružnicah v slovenskem jeziku, kar dokazuje poročilo istega pliberškega vikarja na ordinariat: "... Domenica resurrectionis qua pomeridiano tempore ducitur processio ad filialem S. Andreae in Loybach ubi Schlavonico sermone cantantur vesperae", kar pomeni, da je bila na velikonočno nedeljo v popoldanskem času procesija k podružnici sv. Andreja v Libučah, kjer so peli večernice v slovenskem jeziku.¹¹

Nadžupnija in cerkev sv. Nikolaja pri Beljaku sta bili v predmestju Beljaka na levem bregu Drave. Mesto Beljak je bilo od leta 1239 do leta 1759 v lasti bamberških škofov. Zaradi tega je predmestje Beljaka na levem bregu Drave spadalo od leta 1461 javno-pravno pod oblast bamberškega škofa, cerkvenopravno pa pod oblast ljubljanskega škofa; ljubljanski škof pa je opravljal to oblast le do leta 1787, ko so bile meje vseh avstrijskih škofij po uredbi cesarja Jožefa II. na novo postavljene in so bile vse koroške župnije izločene iz jurisdikcije ljubljanskega škofa. Cerkev sv. Nikolaja sama pa je kratko pred tem, to je na dan 15. maja 1786, do tal pogorela, ko je nastal v beljaškem predmestju požar, in je niso nikoli več obnovili.

ZMRZLJIVE ŽENSKÉ

Ženske so zares nežnejši spol, saj so nedolgo tega ugotovili, da se prično pritoževati, da jih zebe že pri 21,9 stopinj, medtem ko moški hlad občutijo pri 19,7 stopinje. Kdo naj torej išče, kje bi se pogrel?

SOPOTNIKI -- Brez izjeme pa je zazeblo prebivalce glavnega mesta Španije, ko so zvedeli, da je v Madridu toliko podgan, kot je meščanov. V 3100 kilometrih kanalov se nezaželeni „meščani“ lepo rede, saj na leto požro za več milijonov pezet hrane. Madridčani so jim napovedali neusmiljen boj.

NI BILO ČASA -- Najbrž je bila tako odločna tudi gospodinja in mati dveh otrok iz francoskega mesta Dijona, ko si je teden za tednom, mesec za mesecem in končno leto za letom dopovedovala, da bo počistila stanovanje. Ko so to namesto nje storili drugi, je bilo odpadkov in smeti že za dobrih deset kubičnih metrov. Če že njena otroka ne, so se vsaj podgane dobro počutile.

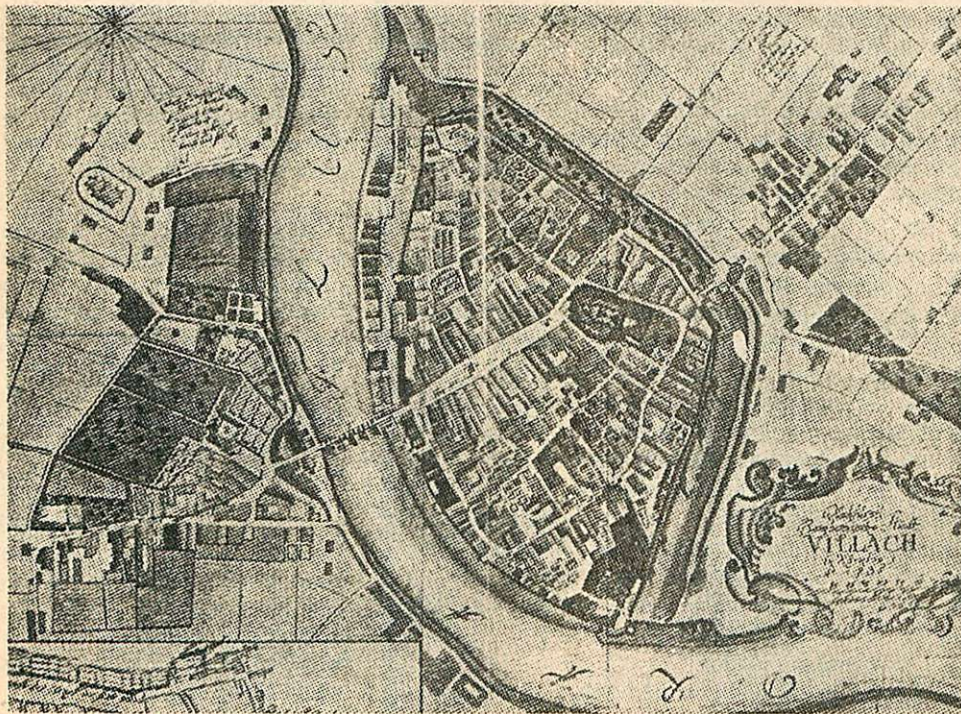
RES ŽALOSTNO -- Sodišče v Nantesu je naredilo krivico ubogemu roparju, ko ga je obsodilo na štiri leta zapora za rop pošte. Res, ti grdi sodniki, ko pa jim je mladi nepridiprav tako lepo razložil, da se je nečednega posla lotil le zato, da bi mu ljubica ne ušla. Razprava je odkrila, da mu je izbranka srca zares kanila pobegniti, ker ji nikakor ni hotel vrniti 3000 frankov, katere si je od nje sposodil. V kriminal se je Francoz torej podal iz obupa. Sodišče pa je menilo, da iz navade, saj je bil dolžan na enak način še nekaterim.

ZA ŠAHISTE -- Največji šah na svetu igrajo vsako drugo leto v Marostici, malem italijanskem mestu, kjer že od 15. stoletja naprej igrajo živi šah na velikem marmornem igrišču, večjem, kot je teniško. Žive šahovske figure se premikajo po komandah šahistov. Na ta način proslavljajo meščani starodavni običaj, s katerim so začeli tekmeči za roko županove hčere. Zdaj so namesto hčera za nagrado milijoni.

Leta 1632 je bamberški škof Janez Jurij potoval skozi Koroško in je službeno obiskal vsa bamberški škofiji podložna mesta in gospostva na Koroškem. 6. septembra je prišel v mesto Beljak, kjer so ga slovesno sprejeli in mu je vse prebivalstvo s prisego potrdilo svojo zvestobo. Slovenci so škofu prisegli v svojem jeziku, moški s privzdignjenimi tremi prsti, ženske s polaganjem desne roke na prsi, knapi pa po običajih rudarjev z vzdignjeno desno pestjo.¹² To dokazuje, da je v rudniku svinca Plajberku blizu Beljaka delalo v tistih časih še mnogo rudarjev slovenske narodnosti.

Pri cerkvi sv. Nikolaja se je od ustanovitve te župnije dalje opravljalo bogoslužje tudi v slovenskem jeziku. To izhaja iz navodil, ki jih je izdal leta 1494 takratni vikar župnije sv. Nikolaja vikarju župnije Lipa nad Vrbo. V teh navodilih je bilo vikarju iz Lipe med drugim naročeno, da "...debebit venire ad missam in dedicatione ecclesiae et in die S. Nicolai praedicare in Schlavonico, si Vicarius requerivit...", to se pravi, da je bil vikar iz Lipe dolžan prihajati k cerkvi sv. Nikolaja v Beljaku na dan proščenja cerkve in na dan sv. Nikolaja in tam pridigati v slovenskem jeziku, če šentklavški vikar to zahteva. Proščenje pri cerkvi sv. Nikolaja se je obhajalo na belo nedeljo, to je prvo nedeljo po veliki noči, praznik sv. Nikolaja pa se obhaja 6. decembra.¹³

V beljaškem predmestju so imeli svojo cerkev in samostan tudi patri kapucini. 15. decembra 1645 prosi tedanji vikar župnije sv. Nikolaja Janez Vidmar v pismu ljubljanskega škofa med drugim za dovoljenje, da bi smel dati pri spovedi odvezo tistim osebam slovenske narodnosti, ki jih pošiljajo patri kapucini k njemu na spoved, da naj jih izpove v n a š e m jeziku; tisti patri namreč, ki imajo pra-

Beljak leta 1783

vico do izpovedovanja, so Nemci. Škof je izdal to dovoljenje pod pogojem, da med patri res ni nobenega Slovenca in da so tiste osebe slovenske narodnosti, ki jih je treba izpovedati, farani župnij akvilejske in solnograške škofije.¹⁴

Ko je leta 1690 bila škofijska vizitacija župnij beljaškega okrožja, so se farani župnije Skočidol iz okolice grada Vernberg pritožili, da njih vikar ne zna dobro slovensko. Škofijski ordinariat je vikarju naročil, naj v roku treh mesecev predloži dokaze, da se je naučil slovenskega jezika, v nasprotnem primeru bo razrešen službe v tej župniji.¹⁵ V župniji sv. Nikolaja pri Beljaku pa je vizitator ugotovil, da tamkajšnji kaplan ne obvlada dobro slovenskega jezika. V župniji namreč živi večje število slovenskih faranov, ki morda razumejo nemški, ne znajo pa v tem jeziku govoriti, "...ideo videt necessarium, ut curatus huius loci intelligat Schlavonice...", to se pravi, da vizitator sodi za potrebno, da kaplan tega kraja razume slovensko.¹⁶

(Se nadaljuje)

PO SVETU OKOLI

NI BIL ČUDEŽ – Smetarji v Lurdu so se prezgodaj veselili, da se je zgodil čudež, ko so v smeteh našli žensko torbico s precej veliko vsoto denarja. Policija, ki v čudeže te vrste ne verjame, je kmalu našla lastnico denarja. Bila je to starejša ženska, ki je stopila na pot novega življenja in je za začetek odvrгла denar v smeti. Zdaj strokovnjaki za koleščke v glavi primer proučujejo. Smetarji pa so malo manj pobožni.

ZDAJ VEMO – Če je verjeti psihiatru L. Hestonu, potem je bil največji zločinec moderne dobe nekakšen ubog narkoman. Heston namreč trdi, da je Hitlerjeva norost koreninila v prevelikem jemanju amfetaminov.

KORUZARJI – Najnovejši podatki govore, da postaja diviji

zakon, tako imenovano koruzarstvo, v ZDA vse bolj cenjeno. Letos se vdaja sladkostim življenja na koruzi že 1.137.000 ljudi.

UČINKOVITO – 23-letna Kanadčanka se je na lastni koži prepričala, da so nekateri pripravki lahko zelo učinkoviti. Zelela je pospešiti rast las in je jemala neko sredstvo za rast dlak. Res so ji zrastle lepi gosti lasje, vendar zraven še brada in brki, pa tudi po prsih se ji je nakodralo precej dlačic. Epilog zgodbe o bujnih laseh bo na enem od kanadskih sodišč.

DELAVKA V MUZEJU – Vzhodni Nemci znajo ceniti delavnost in storilnost. Letos jim je poginila najbolj storilna krava, kar se jih pase po nemških livadah; v 17 letih je vrla rogatka dala 127.000 litrov mleka in povrgla 17 lepih telet. Po smrti (kaj je sploh mogoče za tako pridno živalco reči, da je crknila?) jo čaka svetovna slava, saj bodo njeno glavo nagatili in razstavili v muzeju. Morda bo kakšna naša izobraževalna ekscurzija zavila tudi v ta muzej. Upamo lahko, da v slepem posnemanju tujih vzorov ne bomo doživeli, da bi kakšen kranjski Janez svojo glavo prašil v muzeju. *Iz Dolenjskega lista*

Dinamična ekonomska rast Slovenije

Slovenski zavod za statistiko je pred nedavnim izdal publikacijo, v kateri je prikazan razvoj naše republike v zadnjih letih. Iz objavljenih podatkov je razvidno, da je za celotno povojno razdobje razvoja Slovenije kakor tudi celotne Jugoslavije značilna dinamična gospodarska rast.

Od leta 1953 do 1980 je družbeni proizvod v Sloveniji naraščal po stopnji 7,2 odstotka letno in se povečal za 6 in pol krat. V letu 1980 je Slovenija ustvarila 16,1 odstotka celotnega družbenega proizvoda Jugoslavije, medtem ko je leta 1976 znašal delež še 16,4 odstotka.

Zanimivi so podatki o naraščanju narodnega dohodka. Ta je v vsem povojnem obdobju izredno hitro naraščal, saj se je od leta 1953 povečal kar za 6,5-krat. Povprečna letna stopnja rasti narodnega dohodka v Sloveniji je znašala 7,2 odstotka, v Jugoslaviji pa 6,4 odstotka.

V povojnem obdobju je bila industrijska proizvodnja glavna nosilka gospodarske rasti in se je ves čas, razen zadnjih pet let, razvijala hitreje kot vse druge gospodarske dejavnosti. Od leta 1952 do 1980 se je devetkratno povečala – po poprečni letni stopnji rasti 8,2 odstotka, merjeno z ustvarjenim družbenim proizvodom po stalnih cenah.

Delež industrije v skupno ustvarjenem družbenem proizvodu se je povečal od 34 na 44 odstotkov. V tem razdobju se je Slovenija razvijala iz slabo razvite agrarnoindustrijske dežele, za katero so bile značilne velike rezerve delovne sile, v srednje razvito industrijsko deželo s povsem drugačnimi problemi in značilnostmi. Hiter gospodarski razvoj je tudi v industriji omogočil zaposlovanje novih delavcev, število zaposlenih delavcev pa se je povečevalo v povprečju za štiri odstotke letno.

Pomembni uspehi so bili doseženi tudi v kmetijstvu, kar zgovorno pričajo podatki o proizvodnji pomembnejših poljščin, sadja in grozdja v letih 1951–1981; pšenica 1951–1960: letno poprečje 78 tisoč ton, lani kar 106 tisoč ton, koruza: 78.000 oziroma 255.000, sladkorna pesa: 5000 napram 173.000, krompir: 690.000 oziroma 519.000, jabolka: 57.000 oziroma tudi 57.000, hruške: 10.000 napram 12.000 in grozdje: 77.000 napram 90.000 ton.

V obdobju 1971 do 1980 je bila v Sloveniji izredno intenzivna dinamika gradbenih del. Vrednost opravljenih gradbenih del je bila v povprečju vsako leto za skoraj 28 odstotkov višja. Delež gradbeništva v skupnem družbenem proizvodu je znašal leta 1980 približno deset odstotkov.

Leta 1960 je bilo v Sloveniji registriranih 16.831 osebnih avtomobilov, dvajset let kasneje pa že 416.448! Od 1058 kilometrov železniških prog v Sloveniji jih je bilo leta 1970 elektrificiranih 337 km, deset let kasneje pa 491 km. Leta 1980 je imela Slovenija 14.650 km cest. Število telefonskih naročnikov se je v desetih letih povečalo od 52.650 na 181.807.

Število gostinskih objektov se je v desetih letih povečalo od 3006 na 3801, število ležišč v gostinstvu pa na 71.927 od prejšnjih 32.782.

V Sloveniji so dosegli izredno lepe uspehe pri gradnji stanovanj. V srednjeročnem obdobju 1976–1980 je bila načrtovana gradnja 65.000 stanovanj presežena za okoli 6000 stanovanj, čeprav v celotnem številu ni bil dosežen načrtovani delež družbenih stanovanj. V obdobju 1971–75 je bilo zgrajenih 32.862 stanovanj v družbeni lasti in 27.812 v zasebni, v naslednjem obdobju pa 31.178 v družbeni in 31.769 stanovanj v zasebni lasti.

V Sloveniji je leta 1980 delovalo 139 znanstvenih organizacij s 4852 znanstveniki.

Nekaj podatkov o izvozu in uvozu: do leta 1970 je znašala letna stopnja izvoza 10 odstotkov, uvoza pa 16 odstotkov, a v naslednjem petletnem razdobju 6 oziroma 6,3 odstotka. V času 1976–1980 se je povečal izvoz za 6,7 odstotka, uvoz pa zmanjšal za 1,1 odstotka. **RODNA GRUDA**

Že teče postopek, da bi **BLED** razglasili za zdraviliško-turistični kraj. Tako so na Bledu že primerni zdraviliški objekti in naprave, kar velja predvsem za hotel Toplice, v kratkem pa naj bi se mu v tem pridružil tudi hotel Park. Postopek naj bi bil zaključen do konca letošnjega leta. Arhivski podatki pripovedujejo, da je bil Bled glede na svojo termalno vodo že leta 1906 razglašen za »zdravilišče in pomemben letoviški kraj«.

V novi opekarni Ograda iz **ORMOŽA** je že stekla poskusna proizvodnja. Trajala bo do pričetka septembra, ko bodo zidakom dodali še nov izdelek – fasadno opeko. Letos nameravajo izdelati okoli 25 milijonov opek.

Ljubljana

Cankarjev spomenik simbol naše svobode

Ob obletnici rojstva našega velikega pisatelja in dramatika Ivana Cankarja je Mitja Ribičič, predsednik republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije pred Cankarjevim domom v Ljubljani slavnostno odkril pisateljev spomenik, delo slovenskega kiparja Slavka Tihca. Slavnostni govor je imel literarni zgodovinar dr. Matjaž Kmecl, predsednik republiškega komiteja za kulturo. V svojem govoru je dr. Kmecl med drugim dejal, da je Ljubljana pripravljala svojemu Cankarju spomenik šestdeset let. Nizale so se zamisli, propadali natečaji, zmeraj so bili pomisleki tako veliki in hudi, da se ni premaknilo nikamor. Na dnu tega obnavljanja je bil gotovo občutek, da je vse zamišljeno in predlagano premajhno in prešibko, prerevano, da mora biti še več in še boljše. Ker ne gre samo za Cankarja, ker gre za nekaj, kar bo oznanjalo slovensko stoletno hrepenenje in voljo po svobodi, kar bo dovolj jasno in nedvoumno znamenje slovenske samosvojesti in kulture, kar bo simbolno opredmetenje celotnega Cankarjevega duha, univerzalnosti slovenske misli in usode. Tako je nastal spomenik, ki sploh ni samo spomenik, marveč je osrednji dom slovenske kulture. To je spomenik, v katerem se kot kultura vsak dan znova dogaja in potrjuje slovenska svoboda. Je bela krizantema sredi Ljubljane in pred njo posvetilo, ki ga odkrivamo: svojemu vidcu, svojemu proletarcu vseh proletarcev, pisatelju vseh pisateljev, Slovincu in Jugoslovancu – Ivanu Cankarju.

NAŠ DELAVEC

JUGOSLOVANSKI delavci podjetja »Djuro Djaković«, ki so jih 27. maja na severu Iraka ugrabili oboroženi neznanci, so svobodni in so se že vrnili v domovino. Iraške oblasti so sedaj poskrbele za večjo varnost tujih delavcev, med katerimi je tudi 20.000 naših.

Ljubitelje dobre knjige bo prav gotovo razveselila novica, da je izšla knjiga, ki smo jo dolgo z radovednostjo pričakovali. To je prva knjiga Slovenca IVANA KOBALA v angleščini, z naslovom "MEN WHO BUILT THE SNOWY". Podnaslov pa je: 'MEN WITHOUT THE WOMEN'

O vsebini knjige naj povem le toliko, da opisuje življenje prvih emigrantov iz Evrope po II. svetovni vojni, predvsem življenje delavcev v "Snowy Mountains". Knjiga je tudi prikupno ilustrirana. Izšla je iz uredništva multikulture revije SCOPP, ki je v preteklih letih izdala že celo vrsto pesmi in črtic v raznih jezikih, tudi v slovenščini. Na žalost je SCOPP (Saturday Centre of Prose and Poetry) kot revija morala izdihniti lansko leto, kmalu potem, ko je umrl od raka direktor Kenneth Laird. Patricia Laird, zdaj vdova, pa je le ohranila "Saturday Centre" kot središče multikulture in zbirališče nepoznanih piscev i pesnikov, ki pišejo vsak v svojem jeziku in prevajajo.

Gospod Kobal je že pred leti, ko je knjiga nastajala, prejel od "Literature Board of the Australia Council for the Arts" tisoč dolarjev v pomoč in spodbudo, da bi delo nadaljeval in končal. Zdaj je knjiga tu in mislim, da je vsak avstralski Slovenec lahko ponosen nanjo. Knjiga namreč pohvalno opisuje Slovence in na splošno vse priseljence, ki so pomagali graditi novo Avstralijo.

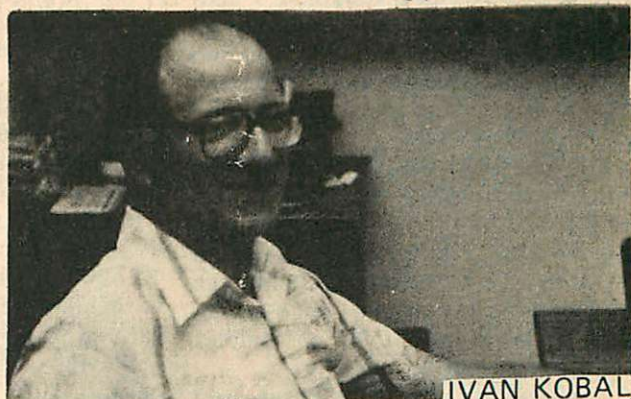
Ivan Kobal se je rodil na Planini pri Ajdovščini in se je pet let šolal v Italiji. Ko mu je bilo 17 let je po končani vojni šel domov a se je kmalu vrnil v Italijo. Leta 1950 pa ga najdemo, s petimi dolarji v žepu, na ladji, ki ga je pripeljala v Sydney. Tu je opravljal razna dela, v prvi vrsti pa se je trudil z učenjem angleščine. Pozneje je na Sydney Technical College dobil spričevalo mizarja in od mednarodne dopisne šole (International Correspondence Schools) dosegel gradbeno diplomu.

Štiri leta (1954-1958) je preživel kot delavec v Snowy Mountains, kjer so tedaj gradili kompleks jezov, predorov in elektrarn pod svetovno znanim načrtom "Snowy Mountains Hydro-Electric Scheme".

Toliko o knjigi in njenem avtorju. Dodam naj le še to, da te vrstice pišem s ponosom in g. Ivanu Kobalu ob izdaji knjige od srca čestitam.

MEN who BUILT the SNOWY

(MEN WITHOUT WOMEN)

IVAN KOBAL

Biographical Notes

Ivan Kobal was born in Planina, a hillside village in Slovenia, halfway between Ljubljana and the Adriatic port of Trieste. At a very early age he felt the sting of political oppression under Fascist Italy, even though he was helped to higher school education under that regime. The imposition of the Italian language in all schools and offices and the systematic suppression of all Slovenian cultural activity left him with a grudge against all things Italian which he expressed by always declaring himself Slovene — a Kobal with a K.

He missed the worst part of World War Two as a student in a remote college run by religious in NW Italy and, at 17, when the war was over, he hitch-hiked home to see for himself what the situation was like. The following winter, January 1947, he was back in Italy, prepared to roam the world in search of a better country.

After three years of camp life under the wing of the International Refugee Organisation, with five dollars in his pocket and a two-year contract to work where required in Australia, he sailed for Sydney in May, 1950. There he worked in an iron foundry at first but two years later he found himself a job as a builder's labourer. Between 1954 and 1958 he was a chainman with the Snowy Mountains Hydro-Electric Authority.

Through all these years he tried hard to learn English in the first place and then the building trades. He qualified as a carpenter and joiner at the Sydney Technical College and obtained a Building Construction Diploma from the International Correspondence Schools.

In 1958 he married a Slovenian girl in Sydney. He bought, repaired and re-sold two old houses while employed as a building surveyor and set out to build a new one to his own design, thus testing his building qualifications.

While his family was growing up and the pressure of work was diminishing for him in the seventies, he found a new hobby in writing. The obvious choice of subject for a book was the Snowy Project, about which he had a lot to tell. He was encouraged to keep writing by a grant of \$1000 from the Literature Board of the Australia Council and by Patricia Laird, the editor of SCOPP magazine, who gave him much practical assistance with English.

The story of Ivan Kobal, and that of 'Men Who Built the Snowy' is a typical story of migrants to Australia, and as such deserves to be told.

P O Z O R !

P O P R A V E K

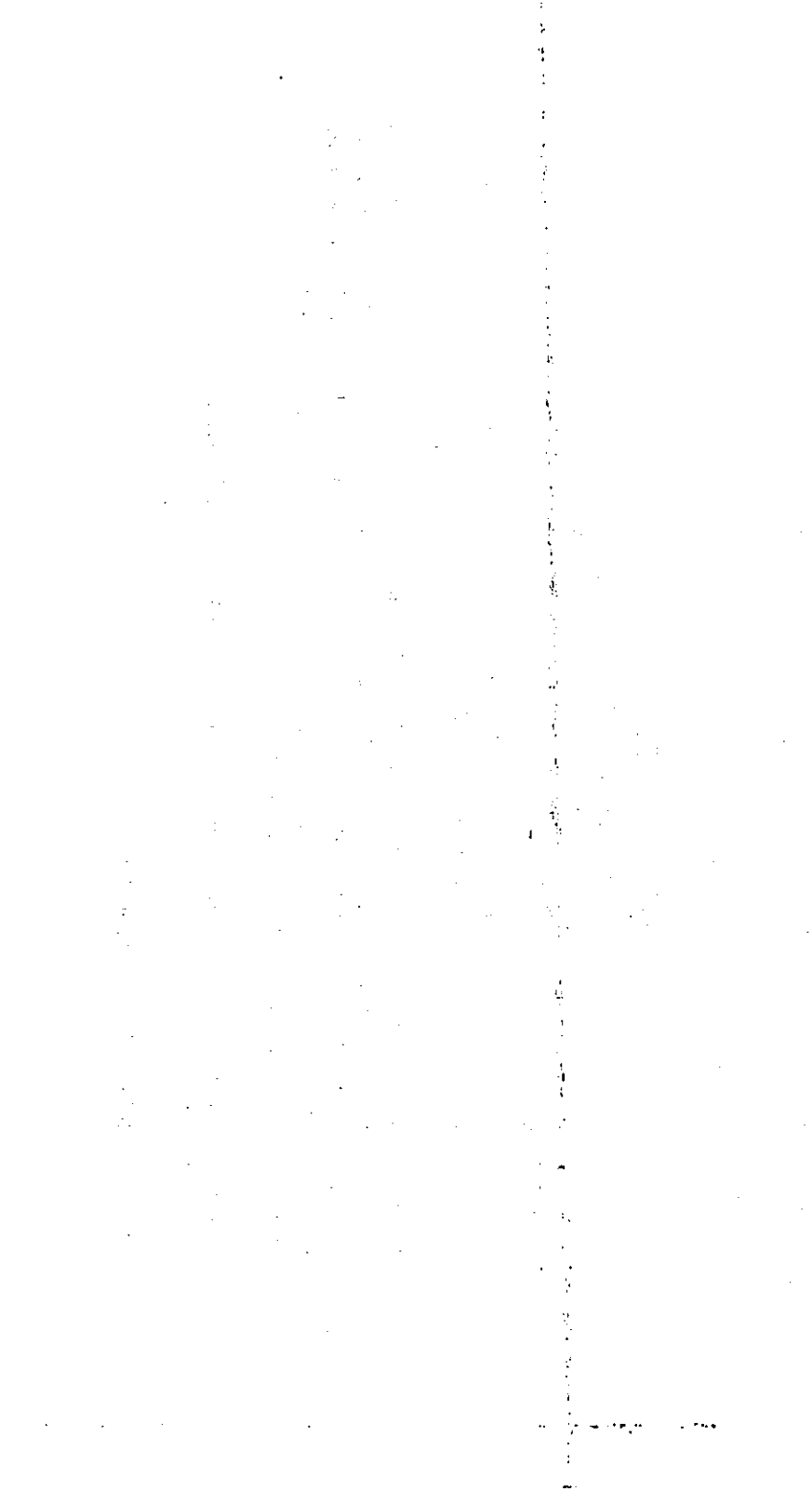
H KOLEDARJU PRIREDITEV

Prosimo, vzemite na znanje, da je pri sestavljanju sporeda prireditev prišlo do pomote in da bi se moralo glasiti besedilo za :

Sobota, 23. 10. Igrajo "Fantje treh dežel". Pričetek šahovskega in bilijardnega tekmovanja za nagrade ob 2. popoldne. Zvečer nastop folklorne skupine "Planika". Po nastopu bo odrasle in otroke zabaval čarodej (magician). Vstop je prost za vse otroke, tudi za tiste, ki niso pri folklori, za odrasle člane je vstopnina \$2, za nečlane \$3.

Nedelja, 24. 10. Nadaljevanje tekmovanj v šahu in bilijardu.

Opravičujemo se za pomoto!

KAKO SO NAS VIDELI V SLOVENIJI

● SLOVENSKO DRUŠTVO IZ SYDNEYA

Plesalci narodnih plesov nastopali po Sloveniji

Poletje je čas, ko svojo domovino obiskujejo izseljenci in njihovi potomci iz vseh koncev sveta. Je tudi čas za najrazličnejša srečanja z njimi, za pogovore o novi in stari domovini, za obujanje spominov. Mnogo priložnosti za oživiljanje rodoljubnih čustev, kjer ni treba kaj dosti besed. Dovolj je zapeti slovensko pesem, zaplesati narodni ples, zavriskati ob harmoniki, pa se sproži plaz spominov, orosi oko.

Trdne vezi kljub velikim razdaljam ostajajo, ne samo z neposrednimi stiki, morda še močnejše zaradi skupnih kulturnih prireditiv, ki jih je poleti za naše izseljence kar precej. Pa niso namenjeni samo njim, morda celo bolj nam, ki živimo tu, da vidimo in spoznavamo, kako zavzeto in prizadevno gojijo slovensko kulturo izročilo izseljenci v tujih deželah. To smo lahko doživeli na letošnjem taboru slovenskih pevskih zborov, kjer so se dan pred zaključno prireditvijo predstavili na samostojnem koncertu izseljenski pevski zbori iz Avstralije, Švedske, Italije, Avstrije in Madžarske. Slovesno in doživeto je bilo tudi sredi julija, ko so rojaki iz Avstralije in Amerike nastopili v Cankarjevem domu v Ljubljani. Narodni plesalci, harmonikarji in pevci so razgrela občinstvo, ki je pozorno prisluhnilo tudi pri nas že skoraj pozabljenim vižam in napevom. Potem so se izseljenci srečali na tradicionalnem pikniku v Škofji Loki, pa še na področnih piknikih v Novi Gorici in Kočevju, kjer ni manjkalo tudi kulturno-umetniških točk.

Na vseh teh prireditvah, razen na prvi, so nastopili tudi trije člani folklorne skupine Planika iz Slovenskega društva Sydney. Več kot trideset članov šteje folklorna skupina. To so večinoma otroci tja do petnajstega leta, ki radi plešejo in so tudi ukaželjni. Nastopajo seveda v narodnih nošah, ki so si jih preskrbeli sami, točneje, naredile so jim jih njihove matere. Največ plešejo slovenske narodne plesove v belokranjskih, gorenjskih in rezijskih narodnih nošah. Pogrešajo pa

glasbene in filmske posnetke narodnih plesov, pa slike in druge pripomočke, s pomočjo katerih bi se lažje učili, pripravljali nove nastope. Kljub dolgotrajnemu iskanju, tudi v Sloveniji niso našli kaj prida gradiva, ki bi jim olajšalo delo. Kolikor more jim pomaga izseljenska matica, a vse tudi ni v njihovi moči. Tako jim ne preostane nič drugega, kot da s fotoaparatom in kamero skačejo po Sloveniji, vendar poleti nastopov domačih folklornih skupin ni ravno veliko. Kljub vsem tem težavam so njihovi nastopi kakovostni, sicer jih gotovo ne bi vabili na najrazličnejše nastope tako slovenski in drugi izseljenci, kot tudi domačini. Članica njihove skupine je nastopila celo v znameniti operni hiši v Sydneyu, pa tudi povabil za nastope drugje ne manjka, so povedali člani Slovenskega društva iz Sydneya na nedavnem obisku v Sloveniji.

Poleg folklorne skupine imajo tudi dramsko, ki nastopa na prazničnih prireditvah z recitacijami, igricami in skeči. Posebna mladinska skupina prireja plesne in izlete, ki se jih udeležujejo slovenski otroci. Za razvedrilo in zabavo se starejši zbirajo v lovski, ribiški, šahovski in balinarski skupini. Zborna in vadbeno mesto vseh teh skupin je Slovenski dom, ki so ga zgradili pred 25 leti. Izdajajo tudi mesečnik Avstralski Slovenec. J. R.

Trije člani folklorne skupine Planika iz Sydneya. Tamara Rogelja (v sredi) je nastopila celo v sloveči sydneyški operni hiši

S. D. S.

prireja

v nedeljo, 24. 10.

ob dveh popoldne

ŠAHOVSKI TURNIR

Ljubitelji šaha, to je priložnost, da se pomerite z drugimi šahisti. Pristopnina je \$4 po osebi, za kar bodo kupljene nagrade za prve tri najboljše šahiste, za preostalo bo pa kupljen nov šahovski pribor. Prijavite se na društvu ali pa Jožetu Žoharju, tel. 673 1449.

— Kmečki glas —

4. avgust 1982

št. 31

Humor

TELEKS

– Butec, s »hitreje!« ni mislila tebe!

Gost: »Naročil sem kos ribe, vi pa ste mi zaračunali celo.«

Natakar: »To je pri nas v navadi.«

Gost: »Vesel sem, ker nisem naročil govejega zrezka.«

★ ★ ★

Duhovnika se pogovarjata in eden se jezi na celibat, ki jim prepoveduje poroko. Pa mu drugi odgovori: »Ne jezi se, morda bodo to dosegli naši otroci!«

★ ★ ★

Žena možu: »Daj mi, prosim, denar, da si kupim nov modrček.«

Mož (posmehljivo): »Ja kaj boš pa dala not?«

Žena: »Zakaj pa potem ti nosiš gate?«

Petelin je našel nojevo jajce. Prinesel ga je na domače dvorišče, stopil na kup gnoja in rekel svojim kuram:

»Ne mislim vas kritizirati, drage moje. Rad bi le, da pogledate, kako se to dela v inozemstvu!«

★ ★ ★

Tiskarski škrt Višji komercialist, lačen, ne po svoji krivdi, želi spoznati dobrosrčno dekle. Resne ponudbe s kratkim življenjepi- som, ki mu priložite tudi slino.

★ ★ ★

Ljubitelj planin išče pogumno dekle, čudne zunanosti, za skupne izlete v hribe. Kasnejša žalitev ni izključena.

KIH

»Mlad moški se bo poja'il v vašem življenju!« pove vedeževalka Erni.

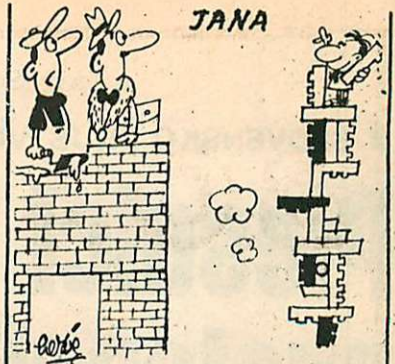
»Ah, zanimivo!« vzklikne Erna. »Povejte še kaj o njem!«

»Visok bo okoli 50 cm in bo tehtal dobre tri kile.«

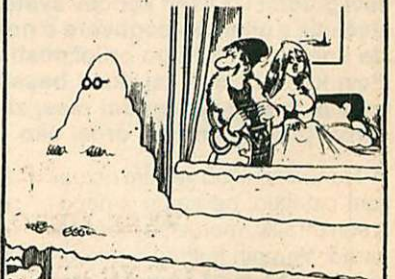

– A kaj pomeni ta kralval? To je samo magnetofonski posnetek vaše sinočnje zabave!

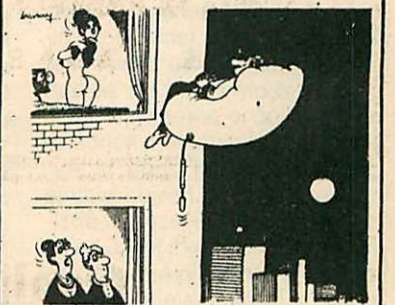
JANA

– Poglejte, vaš sin s svojimi lego kockami...

– Pa si se res dolgočasila med mojo odsotnostjo. Se sneženega moža si naredila...

– Odkar si je kupil to blazino, ga vsak večer nosi luna...

– Izvolite, tukaj so moji dokumenti!

BOLOGNA SMALLGOODS

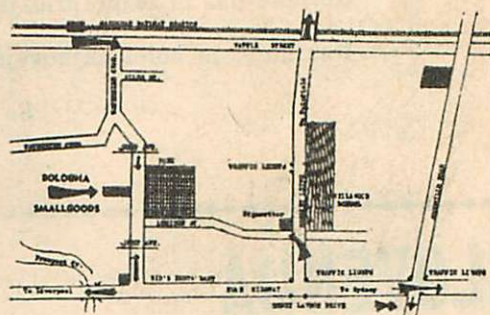
TEL. 728 1717

7 QUEST AVE.
CARRAMAR, 2163

ZA

SVEŽE MESO, SALAME,
KVALITETNO SUHO MESO IN MESNE
IZDELKE SE OBRNITE NA NAS!

HITRA IN BREZPLAČNA DOSTAVA
J. & A. ŠKRABAN, Prop.

Quality Concreting and Excavating

FOUNDATIONS, DRIVES, GENERAL
CONCRETING AND LAND CLEANING

DOONSIDE Paving & Building Pty. Ltd.

OF 23 LUCRETIA ROAD TOONGABBIE

— LICENCED BUILDER —

ZA VSA CEMENTNA IN IZKOPNA DELA.
SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA,

Za usluge pokličite
TONIJA ČOLNARIČ

PHONE: 625 4851
A.H. 636 9151

HORSLEY PARK TAVERN

CNR. HORSLEY DRIVE & HORSLEY ROAD (OFF WALLGROVE ROAD)

(Z Wallgrove Road zavijete pri Shell črpalki in šoli proti Horsley Parku trgovinam in še malo naprej)

Tel. 6202043

Odprti smo med 10. dopoldne in 11. uro zvečer od ponedeljka do sobote, ob nedeljah med 12. opoldne in 10. uro zvečer. Vsako soboto s pričetkom ob 7. zvečer imamo nastopajoče razne glasbene umetnike. Raznovrstna in odlična hrana, vse vrste pijač. Juke-box, biljardne mize, darts, pin ball machines, ob nedeljah barbecue na prostem.

Obiščite nas in se prepričajte o naši kvaliteti in uslužnosti.

Naš hotel je hotel najnovejše vrste, ki ga je lastnik sam gradil cela tri leta.

Se priporoča Zdravko Lubec z družino.

**SLOVENIJA
JE SEDAJ
NAJBLIŽJA**

**DVAKRAT NA TEDEN JAT-ov DC-10-30
NA LINIJI V AVSTRALIJO !**

Cena povratnih kart do Ljubljane

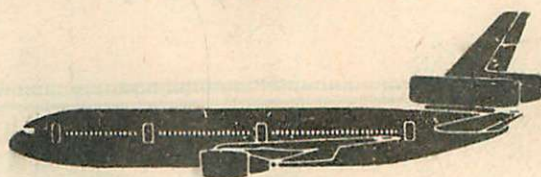
odvisi od časa kdaj odpotujete in se vrnete.

Avion JAT-a odhaja vsako sredo in
nedeljo ob 12.10 iz SYDNEY-a
ob 14.30 iz MELBOURNE-a

Prihod v LJUBLJANO v ponedeljek in vsak četrtek
ob 09.40 uri.

Povratek iz LJUBLJANE vsak ponedeljek in petek
ob 19.40 uri.

In prispe vsako sredo in nedeljo
ob 07.10 v MELBOURNE
ob 09.30 v SYDNEY

**PRI NAKUPU VOZOVNIC.
NAJHITREJŠE, NAJPRIJETNEJŠE
UŽIVAJTE V KOMFORTU AVIONA S ŠIRO-
KIM TRUPOM
ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA
VAŠO POTOVALNO AGENCIJO
ALI NA**

SYDNEY: 126 PHILLIP STREET SYDNEY 2000,
TEL. 221-2899, 221-2199
MELBOURNE: 124 EXHIBITION STR. MELBOURNE
3000, TEL. 63-6017, 63-6191
PERTH: 111 ST. GEORGES TERRACCE 6000 PERTH
TEL 322-2932, 322-2032

